

replica

DISCUSSIE

NOTA

(
ROTTERDAMSE KUNSTSTICHTING 1995

AMATEUR

KUNST

BOEKMAN*stichting*

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 37 39
fax 020-638 52 39
e-mail e.boekman@inter.nl.net

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Verlenging met 4 weken
is mogelijk, tenzij de publikatie inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

05 JAN. 1998		
2 OKT. 1998		
22 DEC. 1998		

INHOUDSOPGAVE	Boekmanstichting - Bibliotheek Herengracht 415 1017 BP Amsterdam Tel. 6243739	
VERANTWOORDING		3
I DE BEOEFENING VAN AMATEURKUNST IN ROTTERDAM		
Algemeen		5
Het veld		6
Repetitieruimten en podia		7
2 BELEID		
Accenten in beleid		9
Beleidssterreinen RKS en SKVR		9
Amateurkunstbeleid RKS anno 1995		10
• Subsidies		10
• Servicetaak en advisering		12
• Amateurfestivals & kwaliteitsverbetering		13
Specifieke aandachtspunten		13
• Jeugd		13
• Migranten		14
• Positionering amateurkunst in de stadsprovincie Rotterdam		15
3 ONTWIKKELINGEN, BELEID EN AANBEVELINGEN PER DISCIPLINE		
Verschillen disciplines muziek, dans en theater		19
Muziek		20
Dans en bewegingstheater		23
Theater		25
Literatuur		28
Film & video		29
Beeldende kunst		31
4 SAMENVATTING VAN AANBEVELINGEN		
Aanbevelingen		33
Toelichting: Voorstellen voor een nieuwe basissubsidiëring en uitbreiding van presentatie- en projectsubsidies		35
Gewenst extra budget per 1-1-'96		38
BIJLAGEN		
1 Gesubsidieerde instellingen amateurkunstbeoefening in Rotterdam		41
2 Regionale podia		44
3 Budget Amateurkunst RKS		45
4 Budgetten Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, Utrecht		47
5 Overzicht projecten RKS 1985 - 1995		48
6 Motie-Van der Born en reactie RKS		51
7 Regeling Subsidievoorwaarden Amateurkunst		55
NOTEN		67

VERANTWOORDING

De Rotterdamse Kunststichting bezint zich al geruime tijd op een herziening van het beleid ten aanzien van de amateurkunsten.

Een aantal jaren geleden verschenen twee nota's, die zich richtten op deelgebieden van de amateuristische kunstbeoefening: een nota over het amateurtheater, in 1988, en in '89 volgde een notitie over de amateuristische dansbeoefening.

Aan het eind van 1989 bracht de RKS een advies uit aan het gemeentebestuur dat de gehele sector amateuristische kunstbeoefening besloeg. In dit advies werd voorgesteld de Regeling Subsidievoorwaarden Amateurkunst aan te passen aan de toenmalige ontwikkelingen. Deze regeling is nu ruim vijf jaar van kracht; de veranderingen in het veld nopen opnieuw tot een actualisering van de regeling.

Een extra reden voor het uitbrengen van deze nota is de motie-Van der Born, die tijdens een zitting van de Rotterdamse gemeenteraad in november 1994 werd ingediend. Deze motie stelt, dat de basissubsidies van alle categorieën amateurkunst per 1 januari 1995 jaarlijks met het gemeentelijk accres dienen te worden verhoogd ^①, én dat een aantal basissubsidies met een bepaald nader genoemd percentage structureel moet worden verhoogd. De RKS kiest niet zonder meer voor het verhogen van basissubsidies, maar vindt dat de verruiming van het amateurkunstbudget gericht moet zijn op het kunnen uitvoeren van nieuw beleid. Het college hield de motie aan, in afwachting van dit advies.

› In hoofdstuk 4, de aanbevelingen [pagina 33], worden de voorstellen voor het nieuwe beleid samengevat, gevolgd door een financiële paragraaf. De uitvoering van alle voorstellen in deze nota met ingang van 1996 vergt een extra budget van f 370.000,-. ◀

Deze nota kwam tot stand in goed overleg met de Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam. RKS en SKVR werken al gedurende vijf jaar intensief samen, met name op het gebied van muziek en dans.

Omdat er bij enkele disciplines nog uitgebreid gediscussieerd moet worden over toekomstig beleid, en omdat alle betrokkenen in het veld nog moeten worden geïnformeerd over de nu uitgewerkte standpunten, heeft dit advies de status van een discussienota.

› De RKS is voornemens in het najaar een concept voor een nieuwe subsidieregeling te presenteren.

De RKS heeft, naast het voornemen om de subsidieregeling aan te passen, nog een doel met deze nota: de plaats van de amateurkunst in de toekomstige stadsprovincie Rotterdam verduidelijken. Een vruchtbaar amateurkunstbeleid kan alleen vanuit een grootstedelijke [regionale] optiek worden gevoerd, en de subsidies zijn het instrumentarium voor een centraal gestuurd beleid. ◀

De RKS legt momenteel contacten met de cultuurbeleidsmakers en de politiek in de regiogemeenten. Vooruitlopend op de vorming van de standsprovincie in 1997, waarbij naar verwachting een herschikking plaats vindt van taken, bevoegdheden en budgetten, wil de RKS zich nu reeds in haar amateurkunstbeleid regionaal oriënteren.

Bij het samenstellen van de nota werd een vergelijking gemaakt met de budgetten voor amateurkunst in Amsterdam, Den Haag en Utrecht. Zie bijlage 4.

1

4

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

DE BEOEFENING VAN AMATEURKUNST IN ROTTERDAM

ALGEMEEN

In een tijdsbestek van twee decennia groeide het inzicht, dat de actieve beoefening van kunst op amateurniveau een volwaardige en maatschappelijk belangrijke vorm van cultuurdeelname is. Evenals overigens de niet-beroepsgerichte scholing in de kunsten. Dit inzicht veranderde de visie op - en het oordeel over - kunstspreiding op een ingrijpende manier. Waar traditioneel bij kunstspreiding een eenzijdige oriëntatie op het aanbod van professionele kunsten prevaleerde, kwam nu meer nadruk te liggen op de behoeften en de feitelijke activiteiten van de burger.

De talloze beoefenaars van amateurkunst houden zich - al dan niet georganiseerd - bezig met de disciplines muziek, dans, theater, literatuur, fotografie, film & video en beeldende kunst.

In 1991 bracht het Sociaal en Cultureel Planbureau onder de titel 'De kunstzinnige burger' een onderzoek ^② uit naar amateuristische kunstbeoefening en culturele interesses onder de bevolking vanaf zes jaar. Dit gaf een actuele empirische basis aan de nieuwe oriëntatie op kunstparticipatie.

Terwijl kunstspreiding in de beperkte traditionele zin een uiterst moeizaam proces is, blijkt de beoefening van amateurkunst omvangrijker te zijn dan de receptieve deelname aan het professionele aanbod. De beoefening van amateurkunst is beter gespreid over de verschillende opleidingsniveaus, en is daarmee meer 'gedemocratiseerd'. Amateurkunst hield ook in de loop der jaren beter stand tegen de concurrerende mogelijkheden van de vrijetijdscultuur. Als één ding duidelijk wordt uit het CBS-onderzoek dan is het wel dat amateurkunst zowel in omvang als in vitaliteit vooral moet worden beschouwd als zich reeds voltrokken kunstspreiding. En - bovendien - niet als resultaat van kunstspreidingsbeleid in de beperkte, traditionele zin, maar als uitkomst van spontaan cultureel gedrag van een zeer aanzienlijk deel van de bevolking: volgens het onderzoek 6,5 miljoen Nederlanders. Vanzelfsprekend met gebruikmaking van de voorzieningen die Nederland rijk is. Het zijn uiteraard die voorzieningen, in de ruimste zin, waarop het amateurkunstbeleid zich richt, ook in Rotterdam. Uit voornoemd CBS-onderzoek blijkt bovendien, dat er een positief verband bestaat tussen beoefening van amateurkunst en het bezoek aan professionele kunstuitingen. Amateurs tonen in het algemeen de grootste belangstelling voor dat kunstaanbod dat rechtstreeks aansluit bij hun eigen activiteiten of discipline.

De kunsteducatie vervult in de relatie tussen amateurkunst en professionele kunst een spilfunctie. Het kunstbeleid is in Nederland, vooral in de grote steden, de laatste jaren steeds meer gericht op een hechte wisselwerking tussen de professionele en amateurkunst. De kunsteducatie heeft de taak zoveel mogelijk mensen in staat te stellen tot een actieve en/of receptieve deelname aan kunst.

De band tussen amateurkunst en professionele kunst is er altijd geweest. De professionele kunsten bieden een oriëntatiepunt voor amateurs, stellen de niveaus om naar te streven. Bovendien vinden veel professionele kunstenaars hun werk in de amateursector, als docent, als dirigent of als regisseur.

De vele uitingen van de amateurkunst leveren een belangrijke bijdrage aan het totale culturele aanbod. Onder bepaalde omstandigheden is de beoefening van amateurkunst zelfs een aanvulling op de professionele kunst. Het valt buiten het bestek van deze discussienota om nog eens de aandacht te vestigen op de rol en de verantwoorde-

lijkheid van de overheid ten aanzien van het kunstbeleid als geheel, en het is niet de bedoeling om het zogenaamde legitimeringsvraagstuk - de vraag waarom de overheid bij de financiering van kunst en cultuur een zwaarwegende taak heeft - op deze plek nog eens uitvoerig te belichten. Wel is er een aantal argumenten te geven, zowel artistiek en inhoudelijk als ook in termen van spreiding en publieke functies, waarom juist aan amateurkunst binnen het totale palet een wezenlijke betekenis moet worden toegekend.

Een aanzienlijk deel van de amateurkunstbeoefening vertoont een 'herschepend' karakter. De uitvoeringspraktijk van amateurs op het gebied van muziek en toneel, en in groeiende mate ook op dat van de dans, overlapt slechts ten dele de professionele uitvoeringspraktijk. Bij de keuze van hun repertoire laten amateurs zich vaak leiden door motieven die in de wereld van de professionele kunst geen of niet langer en rol spelen. Met name in de disciplines muziek en toneel zijn diverse genres aan te wijzen waar amateurs en niet-professionele kunstenaars de reproductieve taak op zich namen, terwijl het voorbeeld van de popmuziek laat zien, dat belangrijke vernieuwingen vaak afkomstig zijn van groepen, die niet of amper een professionele status hebben bereikt.

De hieruit voortvloeiende samenhang tussen het professionele en amateurveld is mede zo belangrijk, doordat de inhoudelijke [kwalitatieve en artistieke] criteria die gelden in de professionele kunst, meer en meer van toepassing zijn op de kunstzinnige prestaties van amateurs. Het is al lang niet meer zo dat amateurs hoofdzakelijk uit gezelligheidsoverwegingen kunst beoefenen, en veelal leggen zij zichzelf eisen op, die in strengheid nauwelijks afwijken van die van professionele kunstenaars. Ook dankzij deze artistieke groei kreeg de amateurkunstbeoefening een vaste plaats binnen het totale kunstbeleid.

HET VELD

Er zijn in Rotterdam ongeveer 250 instellingen actief op het terrein van de amateurkunst. Daarvan subsidieert de RKS er zo'n 170. Het betreft 61 koren, 46 orkesten, 12 dansgroepen, 37 toneelgroepen, 3 cabaretgroepen en 7 opera- en operetteverenigingen. Voorts bestaat er een klein aantal clubs op het terrein van de literatuur, film & video en beeldende kunst. Daartoe behoren vier teken- en schilderclubs die de SKVR ondersteunt met een kleine bijdrage. Er zijn naast de SKVR zes kleine, gesubsidieerde cursusinstituten in Rotterdam werkzaam. ^③

Naast deze 'georganiseerde' sector is er een 'niet-georganiseerd' circuit actief. Deze amateurkunstenaars zijn niet aangesloten bij een instelling. Het zijn mensen die ongebonden met hun kunst bezig zijn, vele amateurmusici [waaronder popmuzikanten], -schrijvers, -fotografen, etcetera. Daarnaast zijn het kunstenaars die in klein verband werken, nauwelijks kosten hebben en niet de behoefte voelen om zich te organiseren zoals kamermusici, cabaretiers en beoefenaren van barbershopzang. Het betreft voorts de vele ad hoc initiatieven van amateurs; men komt een keer bij elkaar om samen kunst te beoefenen.

Veel amateurs krijgen les in de niet-gesubsidieerde private sector. In deze sector werken honderden professioneel opgeleide docenten. Daarnaast werken er vele niet-professioneel opgeleide docenten van wie de leskwaliteit soms twijfelachtig is.

Tussen de georganiseerde en de niet-georganiseerde amateurs bevindt zich een overgangsgebied. Het betreft groepen die op reguliere basis opereren, maar die om verschillende redenen 'verborgen' blijven. Voorbeelden zijn migrantengroepen die cultu-

rele avonden organiseren, en bejaardenkoren die binnen de muren van het bejaardenhuis zingen als vorm van vrijetijdsbesteding.

REPETITIERRUIMTEN EN PODIA

De verschillende disciplines in de amateurkunst stellen elk hun eigen eisen aan faciliteiten, zoals repetitieruimten en podia voor muziekgezelschappen, toneelgroepen en dansgroepen, expositie- en werkruimten voor beeldend kunstenaars of montagefaciliteiten voor videomakers.

De repetitieruimten voor muziekgezelschappen liggen verspreid over de stad. Het zijn veelal schoollokalen, sporthallen, kerken en wijkcentra. Soms maakt een aantal groepen gebruik van hetzelfde gebouw; zij kunnen daardoor de kosten van huur en energie verdelen. Enkele groepen hebben een eigen voorziening.

De podia die zij tot hun beschikking hebben zijn onder te verdelen in podia met een regionale ^④ en podia met een lokale functie. De regionale podia worden bespeeld door groepen die voor hun concert of voorstelling op grootstedelijk niveau publiciteit voeren en die naast hun vaste publiek van familie, vrienden en bekenden ook een 'vreemd' publiek trekken. Bij deze gezelschappen staat de artistieke prestatie voorop. In het algemeen voldoen deze podia aan akoestische vereisten, hebben publieksaccommodatie, en zijn ze uitgerust met een licht- en geluidsinstallatie.

De lokale podia zijn kerken, wijkcentra en pleinen, maar ook bejaardenhuizen, verpleeghuizen etcetera. Er wordt plaatselijk publiciteit gemaakt en het publiek is beperkt in omvang. Naast de kerkkoren, die een rol spelen in de liturgie, gaat het hier vaak om amateurverenigingen waarbij het aspect van de artistieke prestatie een minder grote rol speelt dan de recreatieve.

BELEID

ACCENTEN IN BELEID

De sector amateuristische kunstbeoefening en kunstzinnige vorming [AK/KV] mocht zich in de jaren '70 verheugen in ruime aandacht binnen het cultuurbeleid, die vooral voortkwam uit de toen heersende opvattingen over kunstspreiding. Destijds waren de professionele kunsten op landelijk niveau onderdeel van het kunstbeleid, en was de AK/KV nog onderdeel van het welzijnsbeleid.

Tien jaar later werd de scheiding tussen de professionele kunsten en de AK/KV ongedaan gemaakt. In 1985 verscheen de Nota Cultuurbeleid van de toenmalige minister Brinkman, waarin voor de amateurkunst het accent kwam te liggen op het kwaliteitscriterium. 'Kwaliteit dient men daarbij niet op te vatten als iets statisch, als een norm die bij voorbaat vast ligt, maar als een richtsnoer voor het niveau waarnaar gestreefd moet worden.'⁵

Het adagium in het beleid werd 'deskundigheidsbevordering'. In de tien jaar die daarop volgden, werd het artistieke kader aanzienlijk verbeterd. Parallel aan deze ontwikkeling gingen de gemeentelijke overheden in hun subsidieregelingen voorwaarden stellen aan het opleidingsniveau van de artistiek leider. Tevens realiseerde men zich, dat er meer ruimte moest komen voor vernieuwing.

In Rotterdam maakte de RKS vanaf medio jaren tachtig extra budgetten vrij voor projectsubsiëring. Om dit te mogelijk te maken, moest zij het bezuinigen op de budgetten voor basis- en presentatiesubsidies. Met deze 'projectenpot' konden interessante initiatieven uit het veld worden ondersteund. Bovendien bood het de RKS de mogelijkheid als aanjager van vernieuwende activiteiten op te treden. Zo werd er in de afgelopen jaren een reeks activiteiten van uiteenlopende aard ontplooid⁶. Dit gebeurde veelvuldig in samenwerking met de SKVR, het Conservatorium, de Dansacademie, de professionele kunstinstellingen, landelijke steunfunctie-instellingen, etcetera.

Tegen het eind van de jaren tachtig werd de relatie tussen de professionele kunst en amateurkunst steeds hechter. Door de verbetering van de kwaliteit van het artistieke kader steeg het niveau van tal van verenigingen. Een gevolg van deze niveaustijging was dat amateurs in toenemende mate gingen samenwerken met professionals, bij presentaties, maar ook tijdens workshops, studieweekends en dergelijke.

BELEIDSTERREINEN RKS EN SKVR

Het beleid ten aanzien van de sector AK/KV beslaat twee taakgebieden. Het ene richt zich op de uitingen van de amateurkunstenaars, hun eindprodukten; dit taakgebied wordt aangeduid met de term amateurkunst. Het andere richt zich op wat aan die kunstuiting vooraf gaat, het leerproces; dit taakgebied werd vroeger aangeduid met kunstzinnige vorming. Tegenwoordig is kunsteducatie de gangbare term. Deze term kreeg daarbij meer inhoud, omdat hij naast de actieve taak een toegevoegde receptieve taak omvat. De actieve kunsteducatie bestaat uit scholing, dat wil zeggen een samenstel van lessen, cursussen en workshops binnen de diverse kunstdisciplines. De receptieve kunsteducatie bestaat uit activiteiten, die tot doel hebben het bezoek aan professionele kunstuitingen te stimuleren.

In Rotterdam heeft de RKS de amateurkunst als beleidsterrein, terwijl de kunsteducatie het domein is van de SKVR. De RKS subsidieert de beoefening van amateurkunst en stimuleert nieuwe ontwikkelingen.

Beide instellingen hebben bovendien een servicetaak voor de amateurkunstbeoefening. De zorg is daarbij gericht op het zelfstandig functioneren van amateurs, al dan

niet in verenigingsverband. Zo verzorgt de SKVR cursussen voor de artistieke leiding van verenigingen en biedt hier en daar organisatorische ondersteuning, terwijl de RKS de verenigingen hulp biedt bij het opzetten van projecten, ze de weg wijst in subsidie-land, etcetera. Deze servicetaak werd voorheen in het jargon van de sector AK/KV 'steunfunctie' genoemd.

In de huidige praktijk is het beleid van de RKS gericht is op de podiumkunsten - muziek, theater, dans - en niet op de beeldende kunst, de literatuur en film & video. Bij de SKVR verschoof gedurende de laatste tien jaar het accent steeds meer naar kunstonderwijs. Lag de nadruk in het verleden op de persoonlijke ontwikkeling van het individu, tegenwoordig ligt die meer op de artistieke vaardigheden en de kwaliteit van de kunstuiting zelf. De kunsteducatie en de amateurkunst groeiden daardoor naar elkaar toe.

Het is in principe de taak van de SKVR om groepen, die zich tijdens het cursuswerk ontwikkelden, te verzelfstandigen. De SKVR is de 'leverancier' van deelnemers aan amateurkunst.

AMATEURKUNSTBELEID RKS ANNO 1995

De doelstelling van het beleid van de RKS ten aanzien van de amateurkunst is tweeledig, te weten: • Mogelijk maken van de amateurkunst door doelgerichte subsidies in de artistieke kosten [de basis- en presentatiesubsidies]; en • initiëren van nieuwe ontwikkelingen.

Het instrumentarium voor het beleid bestaat uit: • het verstrekken van subsidies, • het adviseren van het veld [waaronder de service-taak], en • het initiëren en uitvoeren van projecten.

Subsidies: Directe subsidies

De RKS voerde haar subsidiebeleid de afgelopen decennia vanuit een grootstedelijke optiek. Van het totale aantal toegekende subsidies van de RKS werd in 1994 64 % besteed aan amateurkunst; het daarmee gemoeide budget besloeg een achtste van het totale subsidiebudget van de RKS. Deze subsidies zijn onder te verdelen in basissubsidies, presentatiesubsidies en projectsubsidies. De basis- en presentatiesubsidies worden toegekend aan de hand van de Regeling Subsidievoorwaarden Amateurkunst.⁷ Met deze regeling kan de RKS het klimaat voor de amateurkunstsector als geheel beïnvloeden.

De *basissubsidies* zijn bijdragen in de jaarlijkse totale kosten van het honorarium van de artistiek leider en repetitieruimte, en bieden verenigingen de mogelijkheid te functioneren. De belangrijkste voorwaarde voor het verkrijgen van een basissubsidie is dat de vereniging werkt met een opgeleide dirigent, regisseur of choreograaf. De basissubsidie is daarmee een belangrijk beleidsinstrument. Met de centrale verdeling van de basissubsidies heeft de RKS het totale overzicht van de ondersteunde verenigingen. Zij kan de groepen adviseren over de inzet van een nieuwe dirigent, regisseur of choreograaf. Deze advisering is mogelijk door de hechte relatie met het Conservatorium, de Dansacademie, het Rotterdams Centrum voor Amateurtheater, etcetera.

› De basissubsidies stellen - zoals hierboven geschetst - de verenigingen in staat te functioneren. Echter: de verenigingen kunnen effectiever dan voorheen in hun reguliere activiteiten worden ondersteund. Het voorstel is dan ook de criteria voor verkrijging van basissubsidie vanaf 1996 te herzien. En wel als volgt:

- Uit inhoudelijk oogpunt verdient het de voorkeur de hoogte van de basissubsidie afhankelijk te stellen van het honorarium van de artistieke leiding en niet meer van de repetitieruimte. Daarmee ondersteunt de RKS de verenigingen direct in hun artistieke activiteit. Zij stelt daarbij kwaliteitseisen aan de opleiding van de artistieke leiding. De eisen aan de opleidingsgraad van de artistieke leiding dienen specifiek te worden geformuleerd.
- Die verenigingen, die werken met een artistiek leider die de vereiste opleiding of ervaring heeft, komen in aanmerking voor de volledige basissubsidie [100%]. De verenigingen, die werken met een artistiek leider in opleiding, krijgen de helft van de basissubsidie [50%]. De verenigingen, die werken met een artistiek leider zonder de vereiste opleiding of ervaring krijgen geen basissubsidie meer [0%]. Er worden richtbedragen vastgesteld, gerelateerd aan de kwalificaties van de artistieke leiding.
- De eigen inkomsten van de verenigingen dienen bij de berekening van de basissubsidie te worden betrokken. De aanvragende vereniging moet een aantoonbaar tekort hebben op de jaarbegroting. ◀

De *presentatiesubsidies* dekken gedeeltelijk de tekorten die ontstaan bij het geven van voorstellingen en concerten. De meeste voorstellingen en concerten, waarvoor een presentatiesubsidie wordt aangevraagd, worden georganiseerd op regionale podia. Voor de lokale presentaties hanteert de RKS een vergoedingensysteem. Het betreft kleine, vaste bedragen die de onkosten van een optreden dekken. Presentatievergoedingen werden tot heden alleen toegekend aan muziekensembles.

I I
DISCUSSIE
NOTA
AMATEUR
KUNST

De *projectsubsidies* zijn bedoeld om vernieuwende initiatieven mogelijk te maken. De activiteiten worden door het veld ondernomen. Bij sommige projecten adviseerden de RKS en/of de SKVR over de opzet. De projectsubsidie-aanvragen worden beoordeeld door deskundige adviescommissies.

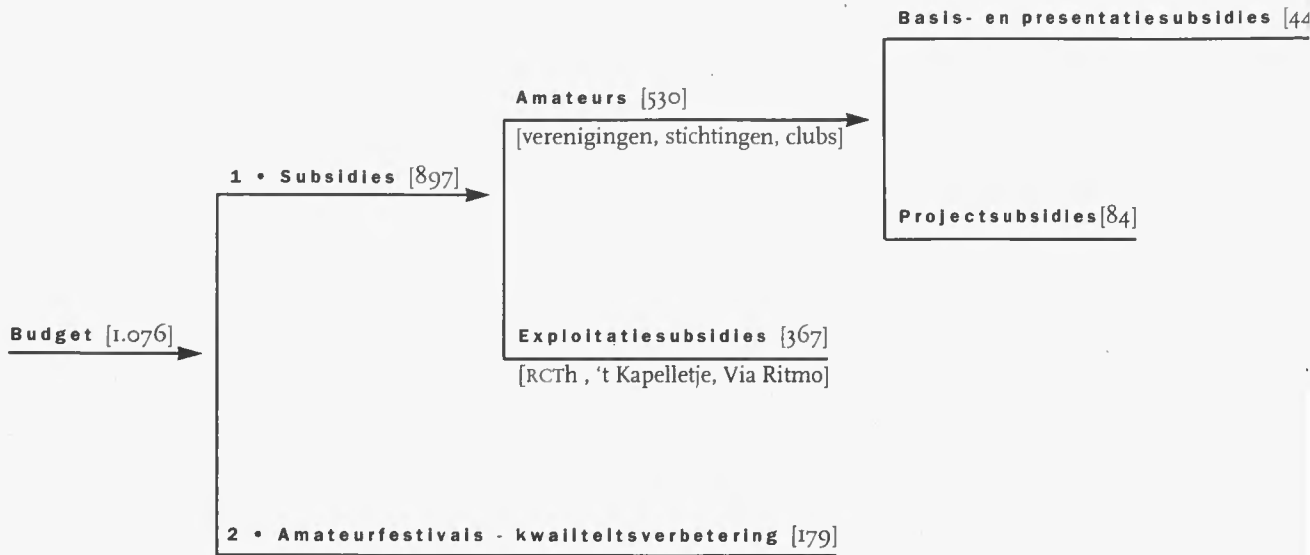
De wijzigingsvoorstellen voor presentatie- en projectsubsidies komen in hoofdstuk 3 aan de orde.

Subsidies: indirecte subsidies

De RKS stelt drie *exploitatiesubsidies* beschikbaar: aan theater 't Kapelletje, aan het Rotterdams Centrum voor Theater [RCTh], en aan muzikantencentrum Via Ritmo. Deze subsidies komen indirect ten goede aan organisaties op het gebied van de amateurkunsten.

Het huidige, totale budget dat de RKS in 1995 beschikbaar heeft voor amateurkunstbeoefening bedraagt f 1.076.000,-^⑥. Het RCTh, 't Kapelletje en Via Ritmo ontvangen een structurele exploitatiesubsidie van respectievelijk f 225.000,-, f 22.000,- en f 120.000,-. Het budget dat direct aan het veld ten goede komt bedraagt f 709.000,-. Een deel van dit bedrag wordt besteed aan projecten die kwaliteitsverbetering als doel hebben.

Een vergelijking met de budgetten in Amsterdam en Den Haag^⑦ leert, dat Rotterdam krap in zijn jasje zit.

12

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

Van 1990 tot 1994 steeg het amateurkunstbudget met circa elf procent¹⁰. De verhoging kwam tegemoet aan nieuw beleid; een aantal projecten werd ondersteund met bijdragen uit het vrij besteedbaar budget van de RKS. Het amateurkunstbudget werd in die jaren dus in geringe mate door interne verschuivingen verhoogd.

Serviceetaak en advisering

De RKS adviseert amateurs in allerlei zaken. Dat gebeurt soms in nauwe samenwerking met de SKVR. Het betreft advisering en bemiddeling: • in repertoirekeuze, • bij de aanstelling van een nieuwe dirigent, regisseur of choreograaf, • bij het contracteren van solisten, orkesten voor koorbegeleiding, • bij het aanvragen van subsidies en het ontwikkelen van projecten, • qua verwijzing naar andere subsidiënten en fondsen, en • over mogelijkheden tot optreden, etcetera.

Bovendien zorgen beide instellingen ervoor dat de presentaties van groepen deskundig worden beoordeeld [zoals tijdens het jaarlijkse 'Klinkt Goed!', het Volksdansfestival en het Drumband, Majorette- en Twirl Festival].

Naast deze servicetaken heeft de RKS tevens een adviestaak ten aanzien van de gemeente omtrent het beleid en de subsidieverdeling. In deze taak wordt zij ondersteund door adviescommissies voor amateurtheater, amateurdans en - vanaf 1995 - voor de koorsector.

Voor de sectoren koren en dans hebben RKS en SKVR consultants in dienst. Zij zorgen voor de uitvoering van tal van adviezen, en zijn betrokken bij het initiëren van projecten en de ontwikkeling van nieuw cursusaanbod.

Bij de sector amateurdans wordt de service- en adviestaak - in tegenstelling tot de subsidietaak - vooral waargenomen door de SKVR. Deze verdeling werd aangebracht vanwege het feit dat de amateurdans [uitgezonderd de volksdansgroepen] zich nog in de kinderschoenen bevindt. Het ligt voor de hand dat in zo'n startende ontwikkeling de vorming van nieuw repertoire en cursussen relatief sterk de aandacht krijgen. De SKVR is voor de jonge amateurdans als steunfunctie-instelling de beste optie.

Voor informatie-uitwisseling en belangenbehartiging bestaan er diverse overleggen. Bij de muziek zijn dit vier tweejaarlijkse overleggen, voorgezeten door de SKVR en RKS; er zijn overleggen voor mandoline-orkesten, accordeonorkesten, koren en hafabra. Voor de amateurtheatersector is er het Rotterdams Centrum voor Amateurtheater [RCA].

In deze overleggen kwamen enkele algemene problemen aan het licht. De besturen zijn teveel met de dagelijkse gang van zaken bezig, en te weinig met beleid voor de lange termijn voor hun vereniging. Veel verenigingen hebben moeite het hoofd boven water te houden. Dit is onder meer het gevolg van de gestegen kosten van repetitie-ruimten, podia en honoraria van de artistieke leiding. Een ander probleem is het ledenverlies bij een beperkt aantal verenigingen, bijvoorbeeld een paar grote gemengde koren en een symfonie-orkest. Een derde probleem is dat concerten en voorstellingen door amateurverenigingen weinig publiciteit krijgen in de regionale pers.

› De RKS wil in samenspraak met de SKVR onderzoeken hoe de bestuurlijke vaardigheden in de verenigingen te verbeteren zijn. De instellingen zijn voornemens in 1995 en 1996 op een aantal zaterdagmiddagen de amateursector deskundigheidstraining aanbieden. De onderwerpen zijn: besturen en lange termijn planning. ◀

Amateurfestivals & kwaliteitsverbetering

De RKS organiseerde tot heden, vaak in samenwerking met de SKVR, activiteiten met een regionale uitstraling¹¹. In deze projecten stond de samenwerking tussen amateurs en professionele kunstenaars centraal. Doel van deze samenwerking was onveranderlijk de kwaliteit van de amateurkunstbeoefening te verbeteren. De adviescommissies en de consultants voor de dans en de koormuziek speelden een belangrijke rol bij de totstandkoming van deze activiteiten. Voor de organisatie ervan werd de hulp ingeroepen van het Conservatorium, de Doelen, het RPhO, het Hofpleintheater, de Dansacademie, de Schouwburg, het CBK, professionele theaterproducenten, Amateurtheater de Engelenbak, landelijke steunfunctie-instellingen als het NIB, SNK, LCA, NCA, etcetera.

Voorbeelden zijn 'Rotterdam danst' [1990], de Rotterdamse Amateurtheaterdag' [1992], 'Klinkt Goed!' [jaarlijks], het kamerkoorproject 'Nachklänge' [1993], het landelijk Volksdans festival en een Oratoriumkorenproject. De grootstedelijke opzet maakt deze projecten kwalitatief interessant. Op die manier kan er worden geselecteerd op deelname, kunnen verschillende niveaus aan bod komen en kan er sprake zijn van een vruchtbare en leerzame uitwisseling.

› Deze activiteiten geven aantoonbaar een kwaliteitsverhogende impuls aan de amateurkunstsector. De RKS en SKVR rekenen de organisatie van deze projecten tot hun verantwoordelijkheid, aangezien de verenigingen en organisaties zelf niet beschikken over de vereiste know-how en capaciteit. ◀

SPECIFIEKE AANDACHTSPUNTEN

Jeugd

Anno 1995 heeft de kunsteducatie de taak de kunstparticipatie, zowel de actieve - de amateurkunstbeoefening - als de receptieve, meer dan voorheen te bevorderen. De doelstelling voor de lange termijn is immers het behoud van een levendig kunstklimaat, en de stimulering van de publieke belangstelling voor kunstuitingen.

De RKS en SKVR staan gezamenlijk voor deze opdracht. De kunstparticipatie wordt gestimuleerd door mensen in een zo vroeg mogelijk stadium van hun leven met

kunst te confronteren. De SKVR bereikt jaarlijks met allerlei activiteiten 100.000 kinderen uit het basisonderwijs. Bovendien wordt buitenschools een speciaal aanbod voor kinderen gecreëerd. ⑫ Het aandeel kinderen dat in 1993 les had bij de SKVR was 16 %, het aandeel iongeren [11 t/m 18 jaar] was 37 %, samen meer dan de helft. Een fors deel van deze cursisten is ook lid van allerlei amateurgezelschappen.

De RKS schenkt in haar amateurkunstbeleid specifieke aandacht aan de kunstbeoefening door kinderen en jongeren. Zij ondersteunt al enige tijd kinderkoren en jeugdorkosten met basissubsidies, en projecten van verschillende aard. Voorbeelden zijn jeugdtheaterinitiatieven en het eerste kinderdansfestival in het Hofpleintheater.

› In het kader van de Opzomerdag in 1994 richtte de SKVR in samenwerking met basisscholen, buurthuizen en koren in vijftien wijken in Rotterdam kinderkoren op. In 1996 worden deze nieuwe kinderkoren ondersteund met een basissubsidie en organiseren RKS en SKVR gezamenlijk een kinderkorenfestival. ◀

De RKS en SKVR voeren een actief beleid met betrekking tot popmuziek en jazz, waarmee zij veel jongeren bereiken.

Migranten

De Rotterdamse bevolking is samengesteld uit vele etnische groepen, naast de autochtonen. De Surinamers vormen de grootste groep. Zij worden gevolgd door respectievelijk Turken, Marokkanen en Kaap-Verdianen. Veel van die culturen hebben nauwelijks onderling contact; zij zijn meer op de Nederlandse samenleving gericht dan op elkaar. In deze culturen leeft het onderscheid niet tussen amateurs en professionele kunstenaars, zoals dat in het westerse model wordt gehanteerd. Er is eerder sprake van een vloeiende grens tussen amateurs en profs.

De RKS en SKVR geven de migrantenculturen sedert het begin van de jaren tachtig speciale aandacht in hun beleid. Bij de SKVR is het streven erop gericht, dat migranten deelnemen aan het reguliere cursusaanbod. Voorts biedt zij migranten een cursusaanbod, dat aansluit bij hun cultuur. De RKS voert een beleid dat is beschreven in de notitie bij Jaarplan 1994: 'Twee plannen voor kunst en migranten in Rotterdam'. Deze notitie besteedt ruim aandacht aan de participatie van migranten aan amateurkunst. Door directe samenwerking met reguliere kunstinstellingen bij projecten wordt kennis en ervaring uitgewisseld. Ook projecten die de RKS organiseert, zoals het Dunya Festival [voorheen Poetry Park / Festival aan de Maas], de poëzieprijsvraag en het open podium, bieden ruimte aan kunstuitingen van migranten.

Daarnaast ondersteunt de RKS de activiteiten via het migrantenbudget. Het aantal aanvragen steeg in de afgelopen aanzienlijk, tot 107 in 1994. De subsidie-aanvragers zijn vaak culturele verenigingen, die voor de activiteiten van hun koor, orkest, dansgroep of toneelgroep ondersteuning wensen. Deze verenigingen organiseren zelf kleinschalige festivals waar deze groepen optreden. Meer dan de helft van dit budget komt ten goede aan 'amateurs'.

Er worden weinig aanvragen gedaan bij de reguliere amateurkunst-budgetten. Dit hangt samen met het feit dat men vaak voor vergoedingen optreedt, en daardoor geen subsidie nodig heeft. Maar ook belemmeren taalproblemen, administratieve rompslomp en onbekendheid met de regelingen hen van een gang naar het reguliere subsidieloket. De aandacht van de RKS is er in de komende jaren op gericht zoveel mogelijk na te gaan of de aanvragers bij het migrantenbudget ook bij de reguliere subsidiebudgetten terecht kunnen. De vloeiende scheidslijn tussen amateur en professioneel, die voor migranten vanzelfsprekend maar binnen het Nederlandse subsidiestelsel niet gangbaar is, vereist daarbij de nodige aandacht.

Het doel van het beleid voor migranten is de instroom in de reguliere circuits te bevorderen, zonder dat men daarbij de eigen identiteit op hoeft te geven. De reguliere amateurkunstbudgetten blijken nog altijd niet voldoende toegankelijk voor migranteninitiatieven. Dit is voor een deel toe te schrijven aan opleidingseisen. Veel kunstenaars en docenten beschikken niet over de vereiste Nederlandse vakopleiding, maar hebben wel de benodigde ervaring, opgedaan in het land van herkomst of in andere Europese landen. Dit wordt echter doorgaans niet erkend. In de criteria bij de nieuwe subsidieregeling moet hiermee rekening worden gehouden, zonder de kwaliteitseis te verlaten.

› Op den duur moet een apart migrantenbudget tot het verleden behoren en moeten migranten hun plek hebben binnen de reguliere subsidiemogelijkheden. De RKS verwacht echter dat speciale aandacht voor kunstuitingen van migranten voorlopig nog nodig is. ◀

Inmiddels zijn er wel voorbeelden van de aansluiting van migrantengroepen bij het regulier amateurkunscircuit te noemen. Zo zijn er optredens van dansgroepen in het Volksdansfestival voor allochtone groepen, een koor in 'Klinkt Goed!' [het Surinaams koor Gloria], migrantentheatergroepen in 't Kapelletje en een fors aantal popgroepen onder andere in muzikantencentrum Via Ritmo. In de popmuziek ontwikkelden zich zo allerlei stijlen, zoals Hindi-pop.

Positionering amateurkunst in de stadsprovincie Rotterdam

In de discussies rond de vorming van de stadsprovincie Rotterdam verzette de RKS zich tot nu toe tegen de scheiding in beleid tussen de amateurkunst en professionele kunst. De argumenten die werden aangevoerd om het professionele kunstbeleid regionaal te voeren, gelden evenzeer voor het amateurkunstbeleid. De SKVR, die in haar kunsteducatieve taak een directe relatie tussen amateurs en professionals legt, deelt het standpunt van de RKS ten volle.

De redenen om amateurkunstbeleid op regionaal niveau te plaatsen, zijn enerzijds ontleend aan het tot nu toe gevoerde beleid en anderzijds aan de aard van het veld.

Beleidsargumenten

- Het subsidiebeleid van de RKS kwam de afgelopen decennia vanuit een grootstedelijke optiek tot stand. De basissubsidie is een belangrijk beleidsinstrument. Met de centrale verdeling van alle basissubsidies heeft de RKS het totale overzicht van de gesubsidieerde verenigingen. Zij kan vanuit een in de toekomst te vormen centraal steunpunt de groepen adviseren over de inzet van een nieuwe dirigent, regisseur of choreograaf. Deze advisering is mogelijk door de hechte relatie met het conservatorium, dansacademie, Rotterdams Centrum voor Amateurtheater, etcetera.

Presentatiesubsidies worden aangevraagd voor voorstellingen en concerten met een grootstedelijke uitstraling. Het spreekt voor zich dat ook deze subsidies optimaal verdeeld worden vanuit een overkoepelend, in dit geval regionaal overzicht.

Ten derde ondersteunt de RKS het amateurveld met projectsubsidies. Aanvragen van projectsubsidies worden beoordeeld door deskundige adviescommissies, die beter regionaal dan lokaal kunnen opereren.

- De RKS organiseerde tot heden, vaak in samenwerking met de SKVR, activiteiten met een grootstedelijke uitstraling. Deze opzet maakt deze projecten kwalitatief interessant. Op die manier is het mogelijk te selecteren op deelname, kunnen verschillende niveaus aan bod komen en kan er sprake zijn van een vruchtbare en leerzame uitwisseling.

In 1995 wordt reeds geanticipeerd op de ontwikkeling naar een stadsprovincie, met de regionalisering van een aantal amateurmuziekprojecten. Voor bijvoorbeeld 'Klinkt Goed!', in maart van dit jaar, werden naast Rotterdamse verenigingen ook koren en orkesten uit de regio gemeenten uitgenodigd. Het resultaat was, dat er in plaats van vijftig verenigingen er 75 optraden.

• In de cultuurparticipatie spelen amateurkunst en kunsteducatie een grote rol. Uit het onderzoek van Knulst en Van Beek^③ bleek dat er een verband bestaat tussen deelname aan amateurkunst en het bezoek aan professionele kunstuitingen. Het cultuurparticipatiebeleid raakt in de knel als de relatie tussen kunsteducatie en het beleid ten aanzien van de professionele kunsten wordt verbroken.

Argumenten ontleend aan de ontwikkelingen in het veld

• Voor de meeste verenigingen geldt, dat de leden niet afkomstig zijn uit de wijk waar het repetitie-adres is gevestigd, maar dat ze komen uit een veelvoud van wijken. Bovendien is er een aantal verenigingen, waarvan de leden zowel uit Rotterdam, verspreid over de stad, als van buiten Rotterdam komen. Dit bleek uit een mini-onderzoek, dat de RKS in februari 1995 op verzoek van de Gemeente verrichtte.^④

• De lokaties waar verenigingen hun concerten en voorstellingen geven, zijn verspreid over de hele stad. Dit bleek eveneens uit het voornoemde onderzoek. De verenigingen zijn qua uitstraling onder te verdelen in drie categorieën.

De toonaangevende gezelschappen treden op in centraal gelegen lokaties, waaronder De Doelen, het Bibliotheektheater, de Prinsekerk, de Laurenskerk en het Hofpleintheater. Zij trekken een groot publiek afkomstig uit Rotterdam en omstreken.

Een tweede categorie bestaat uit groepen die veelvuldig optreden in bejaardenhuizen, ziekenhuizen, wijkcentra, en in ander kleinschalige gelegenheden. Deze groepen treden op in vele lokaties verspreid over de stad. Ook zij opereren regionaal.

De derde categorie, een kleine minderheid, opereert op lokaal niveau, dat wil zeggen deze groepen treden alleen binnen hun wijkgrenzen op. Het betreft twintig kerkgroepen. Deze worden overigens niet door de RKS gesubsidieerd.

Concluderend kan worden gesteld dat de presentatie door amateurs niet een lokale maar een regionale aangelegenheid is.

› De RKS is in staat om vanaf 1997 het amateurkunstbeleid te voeren voor de gehele regio. Zowel de subsidietaak als de initiëringstaak - nu nog een grootstedelijke aangelegenheid - kunnen met extra geld en menskracht voor de gehele stadsprovincie worden ingezet. Daarnaast is de RKS in staat, in nauwe samenwerking met de SKVR, een service- en adviestaak te vervullen voor het hele amateurveld in de regio. Deze taak omvat advisering, bemiddeling, facilitaire ondersteuning, de coördinatie van overleggen en contacten met koepelorganisaties, etcetera. Beide instellingen hebben voor de genoemde taken de deskundigheid in huis. ◀

3

18

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

17

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

ONTWIKKELINGEN, BELEID EN AANBEVELINGEN PER DISCIPLINE

VERSCHILLEN DISCIPLINES MUZIEK, DANS EN THEATER

Zoals al eerder in deze nota uiteengezet, wordt amateurkunst beoefend in de zes disciplines muziek, dans, theater, literatuur, beeldende kunst en fotografie, film & video. Bij de eerste drie disciplines, de podiumkunsten, werken de beoefenaars hecht samen in een van te voren vastgesteld verband. De uitingsvorm is collectief en het repetitieproces richt zich op een eindprodukt. In de disciplines literatuur, fotografie, film & video en beeldende kunst is de uitingsvorm in principe individueel. De beoefenaars van deze kunstvakken werken alleen of in verenigingsverband, zoals tekenclub of videoclub.

De praktijk van het amateurkunstbeleid in Rotterdam is momenteel, dat de RKS verantwoordelijk is voor de disciplines muziek, theater en dans, deels in samenwerking met de SKVR, terwijl het beleid voor de andere drie kunstvakken tot het domein van de SKVR hoort.

- › In de komende paragrafen komt het huidige beleid per discipline aan de orde, en worden voorstellen geformuleerd voor nieuw beleid, inclusief de financiële inschattingen. ◀

De amateurpodiumkunsten muziek, dans en theater vragen om een speciale toelichting. Niet alleen omdat hier de meeste subsidies worden toegekend, maar ook omdat er saillante verschillen bestaan in kostenniveaus. Ook de verschillen in organisatie en werkwijze binnen de podiumkunsten vragen aandacht, omdat ze aanleiding geven tot verschillende vormen van subsidiëring.

De kosten van honoraria zijn voor dirigenten gemiddeld hoger dan voor regisseurs en choreografen. Bovendien zijn de kosten - in het geval van de orkesten - hoger door de aanschafkosten van instrumentarium. De hogere honorering hangt samen met het feit dat dirigenten als beroepsgroep goed georganiseerd zijn. Daarnaast bestaan er verschillen in de manier van werken. De meeste muziek- en dansverenigingen opereren op reguliere basis. Van de 107 gesubsidieerde muziekgezelschappen zijn er slechts drie à vier die op projectbasis werken. Muziekverenigingen en de meeste dansgroepen hebben relatief meer belang bij een solide basissubsidiëring. Van de toneelgroepen werkt zo'n zestig procent op projectbasis. Bij deze groepen, vaak stichtingen, komen voor elke nieuwe produktie andere mensen bijeen. Bovendien is het 'reproductie-element' van een andere orde dan bij muziek- en dansuitvoeringen. Regisseur en spelers interpreteren het script en voorzien dit als het ware steeds van een nieuwe inhoud. In het subsidiebeleid voor amateurtheater ligt de nadruk om die reden minder op basissubsidiëring en meer op presentatie- en projectsubsidiëring. Bij de moderne dansgroepen en mimegroepen heeft een soortgelijke ondersteuning de voorkeur. Deze verkeert - afgemeten aan de deelnemersaantallen - nog in een pril stadium; inhoudelijk gezien is de ontwikkeling al een fase verder. De nadruk ligt op de ontwikkeling van nieuw repertoire, onder andere via choreografie-opdrachten. De verschillen in werkwijze komen ook tot uitdrukking in de keuze van de locaties waar men optreedt. Voor bijvoorbeeld theatergroepen is een beperkt aantal podia geschikt; er zijn eisen ten aanzien van de speelvloer, licht, decorwisseling, kleed-kamers etcetera. Dit gegeven speelt een rol in de keuze om in het amateurtheater-beleid relatief veel aandacht te schenken aan goede voorzieningen. Muziekverenigingen treden in veel verschillende locaties op: er moet in ieder geval voldoende akoestiek zijn.

M U Z I E K

Het veld

De amateurmuziek is in Rotterdam de grootste en meest diverse sector binnen de amateurkunst. De RKS subsidieerde in 1994 107 koren en orkesten, van mandolinevereniging tot kamerkoor, van drumband tot close-harmonygroep.

De korenssector leidt een zeer bloeiend en vitaal bestaan. Weliswaar verdwijnen er koren door vergrijzing, maar er is volop jonge aanwas: jongerenkoren, waaronder popkoren, close-harmony koren, barbershopkoren en - recent - een serie kinderkoren. Binnen de amateurmuziek lijkt de trend van de verschuiving van de meer traditionele naar de lichte muziek zich te stabiliseren, en is er relatief meer belangstelling gekomen voor het musiceren in kleine ensembles, zoals kamerkoren en kamermuziekensembles. Bij enkele orkesten is een vergrijzing merkbaar, en de drumbands verdwijnen steeds meer uit het straatbeeld.

Het amateurmuziekbeleid richt zich in principe op het verenigingsleven. Daarnaast bestaan er in Rotterdam vele honderden amateurpopgroepen. Deze groepen zijn niet georganiseerd zoals een muziekvereniging en de deelnemers betalen geen contributies. Het beleid van de RKS ten aanzien van deze muzikanten krijgt vorm via gesubsidieerde instellingen als muzikantencentrum Via Ritmo, en podium- en festivalsubsidies. Deze subsidies zijn onderdeel van het popbeleid van de RKS.

De gesubsidieerde muziekverenigingen treden op tijdens het druk bezochte festival 'Klinkt Goed!' dat jaarlijks in De Doelen plaats vindt. Zij zijn verplicht tot deze presentatie en 'verdienen' hiermee hun basissubsidie. Deskundige jury's beoordelen de prestaties. Zo blijft de RKS op de hoogte van de kwaliteitsontwikkeling van de verenigingen. Op basis van de juryrapporten kan zij - indien nodig - actie ondernemen. Een tweede jaarlijks terugkerende activiteit zijn de 'Inloopconcerten' georganiseerd in samenwerking met De Doelen. Deze serie van negen concerten voorziet in een extra podium voor koren en orkesten, die normaal nooit in De Doelen optreden. Regelmatig organiseert de RKS projecten voor specifieke doelgroepen, zoals recentelijk het kamerkoorproject 'Nachklänge' en een oratoriumkorenconcert.

Daarnaast werd een aantal manifestaties georganiseerd, waarbij het participatie-element prioriteit had. Het zijn de zangmanifestaties 'Carols aan de Maas' - in samenwerking met Stichting Culturele Manifestaties Laurenskerk - en 'Zing mee met het RPhO'. Het doel van deze projecten was Rotterdammers vertrouwd te maken met het zingen in een groep, om de stap om lid te worden van een koor te verkleinen. Aan de evenementen namen in 1994 vijfhonderd respectievelijk achthonderd zangers deel.

De RKS werkt voor wat betreft het beleid voor amateurmuziek nauw samen met de SKVR-Muziekschool. Deze samenwerking leidde tot initiatieven om de kwaliteit van de muziekbeoefening te verbeteren en nieuwe programma's te ontwikkelen. Voorbeelden van de laatste jaren zijn mandolinelessen, cursussen koorscholing en een opleiding voor amateurdirigenten. Verder werden samenspel- en orkeststudiedagen georganiseerd, waaraan veel amateurs enthousiast deelnamen.

In de sector amateurmuziek deden zich in de laatste vijf jaar drie specifieke ontwikkelingen voor:

- Het muziektheater is momenteel populair onder amateurs. Verschillende operaprodukties en musicals van een hoog kwaliteitsniveau werden op de planken gezet, zoals de 'West side story' door Rijnmond Theater Produkties, 'Kaat Mossel' door het ROOG

20

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

en 'Carmen' door Stichting de Rotterdamse Opera. De publieke belangstelling voor deze voorstellingen was groot.

• Een aantal koren van topniveau wil meer en meer optreden met professionele musici. De traditie is, dat de vier oratoriumkoren Toonkunst, Sursum Corda, Halleluja en Com nu met Sang gebruik maken van professionele orkestbegeleiding. Het repertoire van deze koren is dermate complex, dat deze begeleiding vereist is. De nieuwelingen, met name drie à vier kamerkoren, beoefenen een gespecialiseerd genre, zoals barokmuziek, en hebben vanuit hun visie op de uitvoeringspraktijk behoefte aan professionele instrumentale begeleiding.

• De derde ontwikkeling doet zich voor in de hofabra-sector. De repertoirevernieuwing van de afgelopen vijftien jaar nam hier een grote vlucht. Enkele Rotterdamse blaasorkesten spelen op het hoogste niveau, naar landelijke maatstaven, en hebben de ambitie om op te treden op een volwaardig concertpodium.

Deze drie ontwikkelingen spelen een rol bij de formulering van nieuw subsidiebeleid.

Beleid en aanbevelingen

In 1991 namen RKS en SKVR gezamenlijk een consultant koormuziek in dienst. De inzet van de consultant leverde een versteviging van de contacten met het veld op, hetgeen zich uitte in talrijke adviezen aan individuele koren over dirigenten, repertoire etcetera, het initiëren van projecten en het opzetten van nieuwe cursussen.

› Met het oog op de recente ontwikkelingen in de koorsector - de muziektheaterinitiatieven en de concerten, waarbij de inzet van professionele musici aan de orde is - stelde de RKS in januari 1995 een korenadviescommissie in. Aangezien deze ontwikkelingen een aanzienlijke financiële claim met zich mee brengen, is een degelijke advisering gewenst. ◀

› Voor de popmuzieksector ontwikkelt de RKS in samenwerking met de SKVR een nieuw initiatief, onder de werktitel Popverzamelgebouw. ◀

In dit gebouw kunnen popmuzikanten terecht voor allerlei cursussen; bovendien kunnen zij er repeteren en podiumervaring opdoen.

In dit nieuwe initiatief worden de activiteiten van het huidige muzikantencentrum Via Ritmo, de SKVR-Popwerkplaats en podium De Vlerk gebundeld.

In hoofdstuk 2 wordt het algemene amateurkunstbeleid beschreven. Om het ingezette vernieuwingsbeleid van de jaren tachtig te kunnen effectueren, diende toen het projectenbudget voor de amateurmuzieksector te worden verhoogd. Er werd niet gekozen voor een verhoging van het totale budget voor amateurmuziek, maar voor een verschuiving van basissubsidies naar projectsubsidies. De RKS gaf in 1988 opdracht tot een onderzoek, waarin de effectiviteit van de besteding van subsidies bij de muziekverenigingen werd beoordeeld.¹⁵ Op basis van de bevindingen werden de drumfanfares, de bedrijfsorkesten en de kerkkoren van subsidie uitgesloten. Deze verenigingen hadden aangetoond genoeg eigen inkomsten te hebben, of een financieel draagkrachtige achterban.

Op deze wijze werd vanaf 1990 geld vrijgemaakt om projecten te kunnen ondersteunen. De laatste vier jaar kwam een deel van het projectenbudget vast te liggen in structureel terugkerende projecten als 'Klinkt Goed!' en de Inloopconcerten; een ander deel was gereserveerd voor professionele orkestbegeleiding van koren. Een kwart viel toe aan initiatieven uit het veld. De huidige omvang van het projectenbudget is te krap geworden om op nieuwe ontwikkelingen te kunnen inspelen.

Dat geldt bijvoorbeeld het grootschalig muziektheater, ondanks de toegenomen belangstelling bij zowel de uitvoerenden als bij het publiek. Ondanks het feit dat in het verleden een aantal produkties van hoge kwaliteit had, liet de organisatie van het productieproces echter in enkele gevallen te wensen over. De kosten van de produkties waren soms niet te overzien. Vijf jaar geleden konden de gezelschappen nog rekenen op aanzienlijke bijdragen van sponsors; dat is nu niet meer het geval. Als het bedrijfsleven al sponsort, dan betreft het professionele kunst. Het probleem is tweeledig: er is te weinig geld en de kwaliteit van de besturen die de organisatie ter hand nemen is matig. De RKS probeerde - vanuit haar servicetaak - de initiatiefnemers bij hun voorbereidingen zo goed mogelijk te begeleiden.

› De RKS vindt deze ontwikkeling in de amateursector interessant, omdat er wordt samengewerkt tussen verschillende disciplines, produkties op hoog niveau worden afgeleverd en er veel publieke belangstelling is. Zij pleit voor een verhoging van het projectenbudget om minimaal twee produkties per jaar substantieel te kunnen ondersteunen. Bij de toekenning van deze subsidie moeten voorwaarden worden gesteld aan de organisatie van het productieproces. Gezien de omvang van de begroting van dergelijke produkties [twee à drie ton] is het voorstel twee maal f 35.000,-.

Benodigd extra budget: f 70.000,-. ◀

2 2

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

› De andere significante ontwikkeling is de toegenomen samenwerking tussen koren en professionele musici. De RKS acht ook deze ontwikkeling interessant, omdat ze de kwaliteit van de amateursmuziekbeoefening stimuleert. Het topniveau waarop deze beperkte groep amateurgezelschappen werkt, vormt een richtsnoer voor de laag eronder. Het spreekt voor zich dat deze werkwijze hoge kosten met zich meebrengt. De RKS wil voor deze groep haar projectsubsidiebudget uitbreiden. Benodigd extra budget: f 25.000,-. ◀

Gezien het relatief hoge kostenniveau van de amateursmuziekbeoefening zijn de basis- en presentatiesubsidies van groot belang voor het functioneren van koren en orkesten. Nieuwe ontwikkelingen in de presentatiesfeer nopen tot een aanpassing van de regeling voor presentatiesubsidies en presentatievergoedingen.

› In de huidige regeling is bepaald dat alleen koren en kamer- en symfonie-orkesten voor deze subsidie in aanmerking komen. De laatste jaren bleek echter dat ook toporkesten uit de hfabrasector zelf concerten wilden organiseren in volwaardige concertlocaties. De RKS wil ook een beperkt aantal blaasorkesten in de gelegenheid stellen presentatiesubsidie aan te vragen.

Benodigd extra budget: f 10.000,-. ◀

Met de presentatievergoedingen - vaste bedragen die bedoeld zijn om onkosten te dekken - kan de RKS het organiseren van kleinschalige concerten in bejaardenhuizen, wijkgebouwen, braderieën, buurtfestivals, pleinen en dergelijke effectief stimuleren.

› De regeling voor presentatievergoedingen dient met enige flexibiliteit te worden toegepast. Zo moeten ook kleine koren en instrumentale ensembles voor deze regeling in aanmerking kunnen komen.

Benodigd extra budget: f 10.000,- [Presentatievergoedingen van f 300,- en f 500,-.] ◀

Het veld

In de sector dans en bewegingstheater subsidieert de RKS dansgroepen - allochtoon en autochtoon -, majorette- en twirldansgroepen, mimegroepen en organisaties die volksdanscursussen verzorgen. Het is een levendig terrein, waar zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak veel ontwikkelingen plaatsvinden.

Er zijn twee door de RKS gesubsidieerde organisaties op het gebied van volksdanscursussen, de Rotterdamse Kring van Volksdansgroepen [RKV] en Rotterdamse Volksdanskring [RVK].

De SKVR-Dansschool heeft een omvangrijk aanbod van cursussen op het gebied van de moderne dans, ballet, jazzdans, dans uit andere culturen en dansexpressie, maar rekent de volksdans tot nu toe niet tot haar werkveld. Dit genre is het domein van de twee volksdansorganisaties.

De dansgroepen bestaan voornamelijk uit folkloregroepen, waarbij het opvallend is dat bij de allochtone groepen meer jongeren zitten, die daardoor vitaler zijn dan de autochtone groepen. Het motief van de allochtone groepen is vooral het koesteren van de eigen cultuur. Het succesvolle landelijke Volksdansfestival richt zich onder meer op deze allochtone groepen. De SKVR organiseert het jaarlijks in de Rotterdamse Schouwburg, in samenwerking met de RKS en het LCA [Landelijk Centrum voor Amateurdans]. Dit festival verdient op basis van kwaliteit en getoonde ontwikkelingen van afgelopen jaren een structurele subsidie.

Met subsidie van de RKS organiseren amateurs de Dag van de Volksdans, het Drumband, Majorette- en Twirl Festival en een kinderdansfestival.

Beleid en aanbevelingen

Tot 1987 was het beleid van de RKS vooral gericht op volksdansen. Daarna werd een koers ingezet, die meer aansloot op de recente ontwikkelingen in de amateurdans. De moderne amateurdans kreeg haar eerste impuls middels choreografie-opdrachten en het aandachtsveld werd uitgebreid naar de allochtone dansgroepen. Vanaf 1989 ging de RKS op het terrein van de amateurdans intensiever samenwerken met de SKVR. Deze samenwerking leverde een aantal projecten op, en had tot gevolg dat er een consulent amateurdans werd aangesteld. In 1992 werd een adviescommissie amateurdans in het leven geroepen, die de instellingen ging adviseren over de subsidieverdeling en nieuw beleid. Zowel de consulent als de adviescommissie werden ondergebracht bij de SKVR.

De SKVR en de RKS hebben als prioriteit in hun beleid: een effectieve begeleiding van de jonge moderne dans, door middel van projecten, en de vernieuwing van het repertoire via choreografie-opdrachten. De consulent amateurdans vervult in deze taak een spilfunctie.

De RKS wil haar initiëringstaak voor de amateurdans voortzetten. Vooral voor de nog uiterst prille ontwikkelingen in de moderne dans is deze taak onontbeerlijk.

De RKS is van mening dat de locaties waar dansgroepen kunnen optreden niet voldoen aan de huidige kwaliteitsmaatstaven. De groepen treden op in theaters die voor dans onvoldoende geoutilleerd zijn, zoals de Arlecchinozaal in het Zuidpleintheater, of in locaties die onvoldoende uitstraling hebben.

› Sedert enige jaren koestert de RKS de wens om een professioneel geleid amateurtheater te realiseren, waar zowel dansgroepen als toneelgroepen en muziekensembles kunnen optreden. De totstandkoming van een dergelijk theater heeft een grote prioriteit binnen het amateurtheaterbeleid.

Zie verder de paragraaf 'Theater', pagina 26. ◀

› De RKS verstrekt in de sector amateurdans tot op heden basissubsidies en projectsubsidies. De basissubsidies wil zij handhaven. De cursusorganisaties RVK en RKV, die nu nog worden ondersteund met een basissubsidie, dienen in de toekomst meer deelnemers bij hun activiteiten te betrekken. Zij moeten een vast te stellen minimum aantal cursisten voor hun cursussen werven. Voorts moeten zij een doelmatiger, kostendekkend financieel beleid gaan voeren. ◀

Om deze doelstellingen te realiseren, vindt de RKS het noodzakelijk dat de SKVR die organisaties ondersteuning biedt. Beide cursusorganisaties worden door vrijwilligers moeizaam in stand gehouden. Begeleiding door een professionele organisatie is op den duur noodzakelijk. De SKVR onderstreept het belang van goed volksdansonderwijs in de stad en is bereid mee te denken in het zoeken naar een structurele oplossing voor ondersteuning van de volksdanscursusorganisaties. Het spreekt vanzelf dat het initiatief daarvoor bij de twee organisaties ligt.

Vanaf 1987 werkt de RKS met een projectenbudget. Daarmee werden voor het grootste deel projecten geïnitieerd en uitgevoerd door RKS en SKVR in samenwerking met andere instellingen. Zie ook hoofdstuk 2, pagina 13.

› Vanaf 1996 claimt de RKS een groter budget voor dansprojecten, om te bewerkstelligen dat de groepen zélf vernieuwende producties gaan brengen. De RKS wil groepen stimuleren tot het maken van ad-hoc producties, waarin zij nieuwe choreografieën uitvoeren. Daarnaast wil de RKS de amateurballet- en dansscholen stimuleren om het niveau van hun uitvoeringen te verhogen, in het bijzonder wanneer repertoire en presentatie vernieuwend zijn.

Benodigd extra budget: f 50.000,- [inclusief eventueel f 25.000,- voor Volksdansfestival] ◀

Tot op heden verleende de RKS geen subsidies in de kosten van presentaties van dansgroepen. De groepen die met een orkest en koor werken, hebben aanmerkelijk hogere kosten dan de overige groepen. Deze kosten drukken zwaar op de begroting van de voorstellingen.

› De RKS wil in de toekomst voor een beperkt aantal dansgroepen [± vijf] presentatiesubsidies beschikbaar stellen. Deze subsidies moeten worden verleend aan groepen, die hun uitvoeringen zelf organiseren en vervolgens aantonen dat de gemaakte kosten niet uit recettes of andere inkomsten kunnen worden gedekt.

Benodigd extra budget: f 10.000,-. ◀

Bij de amateurmuziek hanteert de RKS een presentatievergoedingensysteem. Met deze vergoedingen - vaste bedragen om onkosten te dekken - kunnen kleinschalige, lokale optredens in bejaardenhuizen, wijkgebouwen, braderieën, buurtfestivals, pleinen etcetera worden gestimuleerd.

› De presentatievergoedingregeling moet ook voor kleine dansensembles en de majorette- en twirldansgroepen gehanteerd kunnen worden.

Benodigd extra budget: f 5.000,-. [Presentatievergoedingen van f 300,- en f 500,-.] ◀

Het veld

Er zijn in Rotterdam 47 gesubsidieerde amateurtheatergroepen. Deze sector bestaat uit veertig toneel- en cabaretgroepen en zeven opera- en operettegezelschappen. Daarnaast is er een 'verborgen' circuit van groepen die geen subsidie aanvragen. Deze spelen veelal in buurthuizen. Tot dit circuit behoren ook enkele migrantentheatergroepen, die aangesloten zijn bij een belangenorganisatie van buitenlanders. Ook de sector amateurtheater was in het afgelopen decennium aan verandering onderhevig. Het hechte verenigingsleven van vroeger is tanende. Steeds meer groepen werken op projectbasis, momenteel zo'n zestig procent. Speelden de meeste groepen vroeger kluchten en blijspelen, in de jaren negentig verschoof het repertoire in de richting van de wereldliteratuur.

Men kan dit een ambitieverandering noemen. Vroeger stond het recreatieve element voorop, nu veel meer het kwalitatieve. De RKS volgde en ondersteunde deze ontwikkeling bewust. In 1989 koos zij in haar nota amateurtheater nadrukkelijk voor een andere subsidiesystematiek: verlaging van basissubsidies en prioriteit voor projectsubsidiering. Deze aanbeveling werd overgenomen in de nieuwe subsidieregeling van 1990. De ontwikkeling in het amateurtheater had tot gevolg dat de meer vooruitstrevende groepen de buurthuizen als speelplek verlieten, en kozen voor optreden in een grootstedelijke theaterlocatie, zoals het Zuidpleintheater, Bibliotheektheater, Hal 4 en Teatro Popular. De producties van deze groepen werden aanmerkelijk duurder, onder meer door de inzet van professionele regisseurs, de zaalhuur, decors en publiciteit. Parallel aan deze ontwikkeling bleef een aantal groepen gericht op het produceren van meer in de traditie geworteld theater. Deze groepen vonden sedert vorig jaar op initiatief van de RKS hun stek in 't Kapelletje. Dit theater is klein en goed geoutilleerd. De entree-inkomsten zijn voor de groepen. Er treden in 't Kapelletje ook groepen op met een sterk artistieke ambitie, waardoor de eerst genoemde categorie niet in een isolement komt te verkeren. Alle groepen die lid zijn van het RCA kunnen er gratis optreden.

Theater 't Kapelletje wordt gesubsidieerd door de Deelgemeente Noord en de RKS. De RKS-bijdrage voor 1995 is f 22.000,-. De meeste Rotterdamse amateurtoneelgroepen zijn aangesloten bij het RCA, het Rotterdams Centrum voor Amateurtoneel. Deze belangenvereniging is gevestigd in 't Kapelletje. Zij is verantwoordelijk voor de programmering in dit theater. Het RCA verzorgt voorts het blad 'Applaus'.

Voor het amateurtheater zijn twee cursusorganisaties actief, het Rotterdams Centrum voor Theater [RCTH] en de SKVR-Theaterschool. Deze laatste richt zich met theatercursussen op de scholing van individuele spelers, en verzorgt bovendien tal van weekendworkshops.

Door het ontbreken van een professionele toneelopleiding of een opleiding voor dramatische vorming of expressie in Rotterdam was in het verleden het aantal beschikbare goede regisseurs klein. Om deze impasse te doorbreken werd in 1988 het RCTH opgericht. Als belangrijkste activiteit ontwikkelde het RCTH de driejarige opleiding Spel & Regie. Na enige turbulente jaren profileerde het zich tot een opleidingsinstituut voor goede amateurregisseurs. Het RCTH wordt door de RKS ondersteund met een exploitatiesubsidie van f 225.000,-.

Beleid en aanbevelingen

Het huidige beleid van de RKS ten aanzien van het amateurtheater richt zich op de ondersteuning van groepen met basissubsidies, de stimulering van vernieuwing via presentatie- en projectsubsidies, en op een goed voorzieningsniveau.

De RKS is van mening dat de realisatie van goede voorzieningen in Rotterdam primaire aandacht dient te krijgen in het beleid. Zij pleit voor de komst van een professioneel geleid amateurtheater. Daarnaast is het van belang dat de financiële basis voor theater 't Kapelletje de komende jaren veilig wordt gesteld.

Ten tweede wordt er een andere wijze van subsidiëren voorgestaan. Alle amateurtheatergroepen moeten de gelegenheid krijgen om produkties te maken. In dit licht ontstond het voorstel de basissubsidies af te schaffen, en de mogelijkheid om presentatiesubsidie aan te vragen te verruimen. Voorts wordt geaccentueerd dat de projectsubsidies een belangrijk instrument zijn voor de stimulering van vernieuwing.

Een professioneel geleid amateurtheater

› Voor de meer spraakmakende produkties wil de RKS een professioneel geleid amateurtheater in het leven roepen. In dit theater moeten niet alleen theater, maar ook dans en muziek een plek kunnen vinden. Het idee voor dit theater werd al eerder beschreven in de in 1993 verschenen nota Theateraccommodaties van de RKS. ◀

Tot op heden was er geen podium in Rotterdam waar amateurs en professionals intensief met elkaar kunnen samenwerken. De professionele theaterproducenten en theateraccommodaties - die zich bewust zijn van het positieve verband tussen de beoefening van amateurkunst en het bezoek aan professionele kunstuitingen - moeten deze verantwoordelijkheid eigenlijk naar zich toe trekken, maar zij doen dit niet. Een ander argument dat pleit voor een amateurtheater, is dat de huurprijzen van de bestaande theaters en concertlocaties voor de groepen te hoog zijn geworden. Het sociaal tarief is bij de meeste podia door bezuiniging losgelaten. Bovendien willen deze podia in hun programmering meer dan voorheen voorrang verlenen aan commerciële initiatieven. De amateurs zijn daarbij het kind van de rekening.

De gedachten gaan uit naar een grootschalig theater met een grote en een kleine zaal en een repetitieruimte. Door de multifunctionaliteit moeten deze ruimten aan uiteenlopende voorwaarden als akoestiek, podiumfaciliteiten, licht en geluid, voldoen. De kleine zaal kan worden benut door toneel- en cabaretgroepen, dansgroepen, kamerkoren en kamermuziekensembles. In de grote zaal kunnen groot gemonteerde opera- en musicalprodukties worden uitgevoerd, en concerten door koren met begeleidingsorkest worden gegeven.

Het amateurtheater krijgt als taak te programmeren en te produceren, waarbij duidelijke kwaliteitscriteria gelden. Het podium krijgt een signaalfunctie in de ontwikkeling van vernieuwing. Het programmeringsbudget wordt besteed aan spraakmakende, zowel regionale als landelijke en internationale produkties; het produktiebudget wordt aangewend om nieuwe lokale amateurinitiatieven mogelijk te maken, waarbij professionele theatermakers, musici en choreografen worden ingezet.

Naast het programmeren en zelf produceren kan het amateurtheater mogelijkwerijs een servicetaak krijgen. Dat wil concreet zeggen, dat het theater onder meer de initiatieven in het veld onderzoekt op haalbaarheid, ondersteuning biedt bij het aanvragen van subsidies en de helpende hand biedt bij de organisatie van complexe produkties.

› De RKS wil de komende twee maanden onderzoek doen naar de haalbaarheid van en de exploitatiemogelijkheden voor het amateurtheater. Daarbij worden de wensen in het hele veld geïnventariseerd, en wordt vergelijkend onderzoek gedaan naar soortgelijke initiatieven in het land, zoals theater De Engelenbak. Ook de financiële implicaties komen in de rapportage van dit onderzoek aan de orde. ◀

Subsidies

De huidige basissubsidie betreft de volgende vaste bedragen: f 900,- voor toneelgroepen en f 2200,- voor opera- en operettegezelschappen. Voor alle 47 groepen zijn er in de huidige situatie zeven presentatiesubsidies beschikbaar. De adviescommissie amateurtheater stelt deze subsidies - na een kwaliteitsbeoordeling - vooraf beschikbaar. Het zijn meestal de topamateurgroepen die presentatiesubsidie ontvangen.

› De RKS stelt voor de basissubsidies af te schaffen en het aantal presentatiesubsidies te verruimen. Het wordt van groot belang geacht dat de groepen zich kunnen presenteren en dat daárvóór subsidies beschikbaar worden gesteld. Groepen komen in aanmerking voor een presentatiesubsidie als ze voldoen aan het criterium: een opgeleide dan wel ervaren regisseur.

Door de afschaffing van de basissubsidies komt een bedrag van f 50.000,- vrij. Presentatiesubsidie voor toneel maximaal f 2500,-, twee maal per jaar; voor opera & operette maximaal f 5000,-, een maal per jaar.

Benodigd extra budget: f 100.000,- [voor 35 à 40 verenigingen]. ◀

Daarnaast kunnen de groepen aanspraak maken op een projectsubsidie. Deze subsidies worden alleen beschikbaar gesteld voor artistiek interessante of vernieuwende initiatieven.

› De RKS had in 1994 f 35.000,- beschikbaar voor projectsubsidies. Dit budget was erg krap, getuige het feit dat er 24 groepen waren, die gemiddeld een bedrag van f 10.000,- vroegen. Deze bedragen hangen samen met de hoge kosten die met dit soort produkties gemoeid zijn.

Gezien het aandeel van deze groepen in het totaal en gelet op het gemiddeld aangevraagd bedrag van f 10.000,- moet dit budget stijgen.

Benodigd extra budget: f 35.000,-. ◀

Belangenvertegenwoordiging en afstemming cursusinstellingen

› In het toekomstige beleid onderstreept de RKS de noodzaak van een goed functionerende belangenorganisatie en een optimale afstemming tussen de cursusinstellingen. ◀

Het RCA speelt als vertegenwoordiger van de verenigingen een belangrijke rol in het te ontwikkelen beleid. Nieuwe beleidsvoorstellen dienen bij het RCA te worden getoetst.

Om allerlei redenen was de afstemming tussen beide cursusinstellingen de afgelopen tijd niet optimaal. Het is van belang dat de SKVR-Theaterschool leverancier is van geschoolde amateurspelers aan verenigingen of nieuwe stichtingen. Het RCTh won inmiddels aan profiel.

LITERATUUR

Het veld

In Nederland bestaat geen beroepsopleiding voor schrijvers. Iedere schrijver is eigenlijk een autodidact. Het onderscheid tussen schrijvers en amateurschrijvers wordt dan ook niet daardoor bepaald, maar door het criterium of het werk van een schrijver al dan niet wordt uitgegeven door een literaire uitgever. Het aantal amateurschrijvers in Nederland wordt geschat op 150.000. Minder dan één procent vindt de weg naar een uitgever.

In de sector van de literaire amateurs bestaat geen organisatie van amateurschrijvers. Schrijvers zijn verspreide individuen, die weinig behoefte voelen om zich te organiseren in een koepelorganisatie, zoals bijvoorbeeld de Rotterdamse toneelverenigingen in het RCA.

In Rotterdam manifesteren amateurschrijvers zich op een aantal plekken. Zij presenteren zich op de podia van de Stichting Weerwoord [café de Consul en Teatro Popular], het Poetry Park Open Podium voor migrantendichters in het Bibliotheektheater en in de SKVR-Schrijversschool. Deze podia bieden schrijvers de gelegenheid hun werk voor te dragen, en soms te verkopen. De bijeenkomsten worden in het algemeen goed bezocht; er worden ook regelmatig gerenommeerde schrijvers uitgenodigd.

De SKVR-Schrijversschool biedt cursussen aan in verschillende genres en niveaus. In 1994 telde de school 430 cursisten. Daarnaast brengt de school vier maal per jaar de Schrijverskrant uit, met werk van amateurschrijvers. Schrijvers kunnen ook manuscripten insturen ter beoordeling. De Schrijverskrant is een initiatief van de SKVR-Schrijversschool; in de toekomst wordt zij verzelfstandigd.

Voorts organiseert de Schrijversschool regelmatig literaire bijeenkomsten in het Bibliotheektheater.

Beleid en aanbevelingen

De RKS voerde in de afgelopen tien jaar op het terrein van het amateurschrijven geen beleid. Argument daarvoor was dat amateurschrijvers te weinig kwaliteit hebben. Zij ondersteunt initiatieven van 'erkende', publicerende schrijvers, en een enkele keer een schrijver die, mede door een subsidie van de RKS, erkenning vindt. Om deze reden werden diverse subsidie-aanvragen van de Stichting Weerwoord in het verleden afgewezen.

Het huidige beleid voor de amateurliteratuur wordt in Rotterdam door de SKVR gedragen. Aangezien de SKVR geen subsidietaak heeft, kunnen organisaties als Stichting Weerwoord er niet terecht voor ondersteuning. De SKVR staat op het standpunt, dat het schrijven voor een groeiend aantal mensen een zinvolle activiteit is en dat er ook voor hun werk publieke belangstelling bestaat. Daarin verschilt de literatuur niet van de andere amateurkunsten. Een actieve groep amateurschrijvers wordt beschouwd als een belangrijke factor voor het totale literaire klimaat. Er is sprake van een ongewenste situatie als de voorzieningen, waarbinnen de amateurschrijvers zich manifesteren, zich door het ontbreken van financiële steun niet voldoende kunnen ontplooiën.

› De Stichting Weerwoord en de Schrijverskrant verdienen ondersteuning met een structurele subsidie. Naast deze subsidies zou er een klein projectsubsidiebudget moeten komen, enerzijds om initiatieven te kunnen nemen, anderzijds om initiatieven uit het veld - variërend van schrijfwedstrijden voor middelbare scholieren tot regionale schrijversmanifestaties - te kunnen honoreren.

Benodigd extra budget: Basissubsidies f 20.000,-, Projectsubsidies: f 20.000,-. ◀

Het veld

Het circuit van amateurfilmers en -videomakers in Rotterdam is deels georganiseerd in clubs, en bestaat deels uit individuen. Rotterdam telt ongeveer tien clubs op het gebied van amateurfilm en -video. Zij doen aan deskundigheidsbevordering, en organiseren voor hun leden produkties en lezingen.

Competitie is een belangrijk element in de activiteiten van de clubs. Is een club aangesloten bij een landelijke koepel, dan doet men mee aan wedstrijden, waarbij de beste produkties kunnen doordringen tot een van de jaarlijkse, nationale manifestaties.

De meeste clubs leiden aan vergrijzing. Jonge mensen voelen zich niet erg aangetrokken tot de activiteiten van de clubs. De meer ambitieuze amateurs zijn niet georganiseerd. Voor hen heeft het filmen of videomaken een primair belang in de vrijetijdsbesteding en is de professionele film of video een belangrijke inspiratiebron.

Er zijn twee cursusinstellingen op dit terrein actief: Kuub3 en de SKVR-Foto- & Videoschool. De Foto- & Videoschool heeft een groot cursusaanbod, variërend van eenvoudige cursussen voor beginners tot specialistische cursussen voor gevorderden, en verhuurt opname-apparatuur en montagestudio's tegen niet-commerciële tarieven. Kuub3 biedt eveneens cursussen van verschillende niveaus aan en weekendworkshops. Kuub3 en de Foto- & Videoschool onderhouden contacten met diverse clubs, maar trekken vooral de belangstelling van de niet-georganiseerde, ambitieuze amateurs.

In de laatste vijf jaar nam video als amateurkunst een grote vlucht. Zo organiseert de Foto- & Videoschool sedert 1990 in samenwerking met het Koorenhuis [Den Haag] het Videofestival Zuid-Holland voor niet-professionele videomakers. Dit festival maakt deel uit van een landelijk netwerk van regionale festivals, die uitmonden in het Landelijk Gouden Vlam Videofestival in de Meervaart in Amsterdam. Het Videofestival Zuid-Holland is bedoeld als een podium, en biedt de gelegenheid om ervaringen uit te wisselen. Het festival trekt in toenemende mate ambitieuze en eigenzinnige videoamateurs, die kwalitatief goede tot zeer goede produkties inzenden.

De laatste jaren toonde de lokale omroep Stads TV belangstelling voor goede videoproducten van amateurs. De Stichting Vorm en Overdracht organiseerde enkele uitzendingen met produkten van Kuub3, de Foto- & Videoschool van de SKVR, Neon en de Academie voor Beeldende Kunst Rotterdam.

Beleid en aanbevelingen

Tot op heden voerde de RKS geen beleid op het terrein van de amateurfilm en -video. Gezien de recente ontwikkelingen, vooral op videogebied, is het van belang dat de RKS ook op dit amateurterrein een subsidiebeleid ontwikkelt.

Ondersteuning van de bestaande film- en videoclubs met een basissubsidie ligt voorts nog niet in de rede. De clubs zijn aan het vergrijzen; de activiteiten zijn niet inspirerend genoeg om jong talent aan te trekken. Wel is het aan te bevelen productie- en projectsubsidies beschikbaar te stellen, om clubs de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen en te vernieuwen.

- › Het is zeer zinvol produktiesubsidies beschikbaar te stellen aan talentvolle individuele amateurfilmers, projecten te ondersteunen of te initiëren, en vertoningsmogelijkheden te creëren. Onder de niet-georganiseerde videomakers schuilt veel talent, dat een kans moet krijgen om zich te ontwikkelen.

Een belangrijk aspect is het up to date houden van een goede technische voorziening voor talentvolle videoamateurs. De SKVR-Foto- en videoschool heeft deze voorziening in beheer. Om deze voorziening kwalitatief op peil te houden is eens in de zoveel jaar een financiële ondersteuning nodig.

Het voeren van beleid op dit terrein heeft als consequentie dat de RKS vanaf 1996 een projectsubsidiebudget reserveert specifiek voor amateurs.

Benodigd extra budget: f 30.000,-. ◀

30

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

4

32

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

Het veld

De meeste amateurs in de sector beeldende kunst scholen zich via cursussen bij instituten als de School voor beeldende kunst van de SKVR, de Stichting Open Ateliers, de Vrije Academie, Kuub3 en de SKVR-Foto- & Videoschool. Het aanbod betreft zowel de autonome als de toegepaste kunst. De cursusinstellingen bieden een gevarieerd cursussenaanbod voor deelnemers van verschillende niveaus, van oriëntatiecursussen tot specialisaties.

Een deel van de amateur-beeldend kunstenaars is actief in schilder- en tekenclubs en fotoclubs. Het niveau van de clubs is matig. In de praktijk blijkt er een soort disharmonie te bestaan in de ambitie en het niveau van verschillende leden. Gevorderden en beginners zitten door elkaar. Een aantal leden werkt zelfstandig op hoog niveau en krijgt incidenteel aanwijzingen van de begeleider. Daarnaast vormt de vereniging een kweekbak, door nieuwe leden zonder enige ervaring aan te nemen om hen de beginselen van de beeldende kunst bij te brengen. De clubs hanteren géén toelatingscriteria.

De verenigingen organiseren hun presentaties in het eigen atelier. Men neemt voorts deel aan stedelijke en landelijke presentaties zoals het door de SKVR georganiseerde Amateurschildersconcorso en het door de Stichting Beeldende Amateurkunst georganiseerde concours 'Het Talens Palet'.

De SKVR ondersteunt momenteel vier clubs, elk met een maximumbijdrage van f 2500,-.

Beleid en aanbevelingen

Tot 1988 werd de amateur-beeldende kunst gerekend tot het beleid van de RKS. De schilder- en tekenclubs kregen een basissubsidie. Daarna werden de subsidies overgedragen aan de SKVR. Redenen daarvoor waren, dat het maar om een klein aantal verenigingen ging met een navenant klein budget, en dat de activiteiten van de verenigingen meer in de lijn liggen van wat de cursusinstellingen doen. Sindsdien voert de RKS geen beleid in de amateur-beeldende kunst.

Tot op heden profileren de clubs zich te weinig, zowel in disciplines als in stijl, en er ontbreken toelatingseisen. Het is sterk aan te bevelen dat beginners, die van een club lid willen worden, geadviseerd wordt eerst lessen te volgen bij een van de cursusinstellingen. Alleen op deze manier kunnen de verenigingen zich profileren, waardoor zij zichzelf in staat stellen zich naar een hoger artistiek niveau te ontwikkelen.

- › De RKS en de SKVR willen het ondersteuningsbeleid voor de amateur-beeldende kunst continueren. Voor een effectieve ondersteuning zijn basis- en projectsubsidies nodig. Basissubsidiëring van de clubs blijft noodzakelijk, echter met invoering van de voorwaarde van een toelatingscriterium. Het criterium moet zijn dat een aspirant-lid cursussen volgde bij een erkend instituut. Om te bewerkstelligen dat de clubs een aanzienlijk hoger artistiek niveau bereiken, dient de doorstroming van cursisten naar de clubs vanuit de cursusinstellingen te worden bevorderd. Projectsubsidies zijn nodig om vernieuwende kwaliteitsstimulerende initiatieven te ondersteunen.

Benodigd extra budget: Projectsubsidies: f 10.000,- ◀

SAMENVATTING VAN DE AANBEVELINGEN

Voorstellen voor een nieuwe basissubsidiëring en uitbreiding presentatie- en projectsubsidies

De aanbevelingen komen deels tegemoet aan de ontwikkelingen in het veld, en zijn deels het gevolg van nieuw beleid van de RKS en SKVR. Het totale benodigde extra budget voor 1996 is begroot op f 370.000,-. *Zie pagina 35-37.*

Amateurkunstbeleid in de toekomstige stadsprovincie

Zowel de SKVR als de RKS zijn in staat om vanaf 1997 hun beleid te voeren voor de gehele regio. Beide instellingen ontwikkelden de benodigde deskundigheid gedurende de laatste tien jaar. *Zie pagina 16.*

Initiatieven van vernieuwing

Voor de afzonderlijke disciplines heeft deze taak een verschillend gewicht. Het amateurkunstbeleid komt optimaal tot zijn recht als de initiëringstaak direct gekoppeld is aan de ondersteuningstaak - subsidiëring en serviceverlening. Het ene werkveld beïnvloedt het andere en vice versa.

Amateurbeleid t.a.v. literatuur, beeldende kunst en film & video

Tot op heden voerde de RKS op deze terreinen geen beleid. Deze discussienota bevat voorstellen voor nieuw beleid, met daaraan gekoppeld de benodigde budgetten. *Zie pagina 28 t/m 31.*

Een professioneel geleid amateurtheater

Sedert enige jaren koestert de RKS de wens om een professioneel geleid amateurtheater te realiseren, waarin toonaangevende toneelgroepen, dansgroepen als muziekensembles zich kunnen presenteren, en waar amateurs en professionele kunstenaars elkaar ontmoeten. De RKS wil de komende twee maanden onderzoek doen naar de haalbaarheid van en de exploitatiemogelijkheden voor het amateurtheater. Daarbij worden de wensen in het hele veld geïnventariseerd, en wordt vergelijkend onderzoek gedaan naar soortgelijke initiatieven in het land. Ook de financiële implicaties komen in de rapportage van dit onderzoek aan de orde. *Zie pagina 26.*

Popverzamelgebouw

Voor de sector popmuziek streeft de RKS in samenwerking met de SKVR naar de oprichting van een Popverzamelgebouw. *Zie pagina 21.*

Migranten

De reguliere amateurkunstbudgetten dienen toegankelijker te worden voor migranten-initiatieven. Daartoe is een direct contact met subsidieaanvragers gewenst. De contacten met subsidieaanvragers bij het migrantenbudget van de RKS vormen hiervoor een goede basis. *Zie pagina 14.*

Jeugd

In 1994 richtte de SKVR in samenwerking met basisscholen een aantal nieuwe kinderkoren op. De vitale koren kunnen in 1996 in aanmerking komen voor een basis-subsidie. In het komende jaar organiseert de RKS in samenwerking met de SKVR een kinderkorenfestival. *Zie pagina 13.*

Betere ondersteuning van de volksdansorganisaties

De SKVR onderstreept het belang van goed volksdansonderwijs in de stad, en is bereid mee te denken in het zoeken naar een structurele oplossing voor ondersteuning van de organisaties op het gebied van volksdans en volksdanscursussen.

Zie pagina 24.

Deskundigheidstraining voor besturen

De RKS wil in samenspraak met de SKVR onderzoeken hoe de bestuurlijke vaardigheden van bestuurders van organisaties in de amateurkunstsector kunnen worden verbeterd. De instellingen willen in 1995 en 1996 de amateursector deskundigheidstraining aanbieden. De onderwerpen zijn: besturen en planning op lange termijn.

Zie pagina 13.

Adviescommissie koren

In 1995 start de RKS met een adviescommissie voor de sector koormuziek. De commissie adviseert de RKS over de muziektheaterinitiatieven en de uitvoeringen waarbij de inzet van professionele musici aan de orde is. *Zie pagina 21.*

TOELICHTING

Voorstellen voor een nieuwe basissubsidiëring en uitbreiding presentatie- en projectsubsidies

Basissubsidies: muziek, theater en dans

De basissubsidies stellen verenigingen van amateurkunstenaars in staat te kunnen functioneren. Echter, de organisaties kunnen effectiever dan voorheen in hun reguliere activiteiten worden ondersteund. Het voorstel is de criteria voor de basissubsidie vanaf 1996 te herzien.

- Uit inhoudelijk oogpunt verdient het de voorkeur de hoogte van de basissubsidie afhankelijk te stellen van het honorarium van de artistieke leiding, en niet meer van de repetitieruimte. Daarmee ondersteunt de RKS de verenigingen direct in hun artistieke activiteit. Zij stelt daarbij kwaliteitseisen aan de opleiding van de artistieke leiding. De eisen aan de opleidingsgraad van de artistieke leiding dienen specifiek te worden geformuleerd.

- Die verenigingen, die werken met een artistiek leider die de vereiste opleiding heeft, krijgen de volledige basissubsidie (100%). De verenigingen, die werken met een artistiek leider in opleiding, krijgen de helft van de basissubsidie (50%). De verenigingen, die werken met een artistiek leider zonder de vereiste opleiding krijgen geen basissubsidie meer (0%).

Er worden richtbedragen vastgesteld gerelateerd aan de kwalificaties van de artistieke leiding.

- Het eigen vermogen en de eigen inkomsten van de verenigingen dienen bij de berekening van de basissubsidie te worden betrokken. De aanvragende vereniging moet een aantoonbaar tekort hebben op de jaarrekening.

Aandachtspunten

- Bij de amateursmuziekbeoefening zijn de jaarlijkse kosten aan honoraria relatief hoog. Daardoor zijn de basissubsidies van groot belang voor het functioneren van koren en orkesten.

- Afschaffing van basissubsidies bij de amateurtheatergroepen.

Vrijkomend budget: f 50.000,-

- De volksdanskoeperorganisaties RVK en RKV, die nu nog worden ondersteund met een basissubsidie, moeten in de toekomst meer deelnemers in hun activiteiten betrekken. Zij dienen een vast te stellen minimum aantal cursisten voor hun cursussen te werven. Voorts moeten zij een doelmatiger, kostendekkend financieel beleid voeren.

Basissubsidies: literatuur

De Stichting Weerwoord en de Schrijverskrant komen in aanmerking voor een basissubsidie.

Benodigd extra budget: f 20.000,- [2 x f 10.000,-]

Basissubsidies: beeldende kunst

De teken- en schilderclubs komen in aanmerking voor een basissubsidie, echter met invoering van de voorwaarde van een toelatingscriterium. Het criterium moet zijn: heeft een aspirant lid al dan niet cursussen gevolgd bij een erkend instituut. Om te bewerkstelligen dat de clubs een aanzienlijk hoger artistiek niveau bereiken, dient de doorstroming van cursisten naar de clubs vanuit de cursusinstituten te worden bevorderd.

Projectsubsidies: Muziektheaterprojecten

De RKS vindt de toegenomen ambities in de muziektheatersector interessant, omdat er wordt samengewerkt tussen verschillende disciplines, produkties met een hoog niveau worden gemaakt en er veel publieke belangstelling is. Zij pleit voor een verhoging van het projectenbudget om minimaal twee produkties per jaar substantieel te kunnen ondersteunen. Bij de toekenning van deze subsidie moeten voorwaarden worden gesteld aan de organisatie van het productieproces.

Benodigd extra budget: f 70.000,- [twee maal f 35.000,-].

Projectsubsidies: Samenwerking met professionele musici

De RKS vindt de toegenomen samenwerking tussen amateurs en professionele musici bij de koren eveneens een interessante ontwikkeling, omdat ze de kwaliteit van de amateurmuziekbeoefening stimuleert. Het topniveau waarop deze beperkte groep amateurgezelschappen werkt, vormt een richtsnoer voor de laag eronder. Het spreekt voor zich dat deze werkwijze hoge kosten met zich meebrengt. De RKS wil voor deze koren haar projectsubsidiebudget uitbreiden.

Benodigd extra budget: f 25.000,- [voor 3 à 4 koren].

Projectsubsidies: Vernieuwende dansprodukties

Vanaf 1996 wil de RKS het budget voor dansprojecten uitbreiden, om te stimuleren dat de groepen zélf vernieuwende produkties brengen. De RKS wil de groepen stimuleren tot het maken van ad-hoc produkties, waarin nieuwe choreografieën worden uitgevoerd. Daarnaast wil de RKS de amateurballet- en dansscholen stimuleren om het niveau van hun uitvoeringen te verhogen, in het bijzonder wanneer repertoire en presentatie vernieuwend zijn.

Benodigd extra budget: f 50.000,- [inclusief eventueel f 25.000,- voor Volksdansfestival]

Projectsubsidies: Vernieuwende theaterprodukties

Ook het budget voor projecten in het amateurtheater verdient aanpassing, om aan de specifieke ontwikkelingen in die sector recht te kunnen doen. Gezien het aantal groepen, dat momenteel projectsubsidie aanvraagt, en gelet op het gemiddeld aangevraagd bedrag van f 10.000,-, moet dit budget stijgen.

Benodigd extra budget: f 35.000,-

Projectsubsidies: Literatuur-initiatieven

De SKVR bepleit de invoering van een budget voor projectsubsidies ook voor initiatieven op literair gebied.

Benodigd extra budget: f 20.000,-

Projectsubsidies: Film- & videoprojecten

Om produkties mogelijk te maken van talentvolle amateurfilmers en videoamateurs wordt eveneens invoering van een budget voor projectsubsidies bepleit, dat eveneens kan dienen voor het creëren van vertoningsmogelijkheden en het initiëren van projecten.

Benodigd extra budget: f 30.000,-

Projectsubsidies: Beeldende kunst-initiatieven

Benodigd extra budget: f 10.000,-

Presentatiesubsidies

Invoering wordt bepleit van presentatiesubsidies voor alle amateurtheatergroepen. Criterium: een opgeleide dan wel ervaren regisseur. De presentatiesubsidie voor toneel wordt maximaal f 2500,-; voor opera & operette wordt het maximum f 5000,-. Toneelgroepen kunnen twee maal per jaar een presentatiesubsidie aanvragen, opera- en operettegezelschappen één maal per jaar.

Benodigd extra budget: f 100.000,- [voor 35 à 40 groepen]

De RKS wil de aanvraag van presentatiesubsidie vanaf 1996 ook mogelijk maken voor een beperkt aantal blaasorkesten en dansgezelschappen.

Benodigd extra budget: Blaasorkesten: f 10.000,-; Dansgroepen: f 10.000,-

Presentatievergoedingen

De regeling voor presentatievergoedingen dient met enige flexibiliteit te worden toegepast. De RKS wil met ingang van 1996 de regeling ook gaan hanteren voor kleine koren en instrumentale ensembles, majorette- en twirlgroepen en de kleinere dansgroepen.

Benodigd extra budget: f 15.000,- [vergoedingen van f 300,- en f 500,-].

Budget in verband met de regloforming

Voor 1995 en 1996 adviseert de RKS budgetten beschikbaar te stellen als tegemoetkoming in de ontwikkeling naar de nieuwe stadsprovincie. De tot op heden ondernomen grootstedelijke projecten van de RKS krijgen door de uitnodiging van amateurs uit de regiogemeenten een groter draagvlak. Voor 1995 werd al f 50.000,- gereserveerd. In 1996 wordt f 75.000,- begroot.

Benodigd extra budget: f 25.000,-.

GEWENST EXTRA BUDGET PER 1 JANUARI 1996

[in 1.000 guldens]

38
DISCUSSIE
NOTA
AMATEUR
KUNST

	extra budget 1996	budget 1995
M U Z I E K		
Uitbreiding presentatiesubsidies blaasorkesten	10	
Uitbreiding presentatievergoedingen voor kleine muzikensembles	10	
Projectsubsidie muziektheaterprojecten	70	
Projectsubsidie samenwerking met professionele musici	25	

	115	596
		<i>[incl Via Ritmo]</i>
T H E A T E R		
Amateurtheater	pm	
Afschaffing van basissubsidies	- 50	
Uitbreiding presentatiesubsidies theatergroepen	100	
Projectsubsidies vernieuwende theaterproducties	35	

	85	380
		<i>[incl 't Kapelletje en het RCTH]</i>
D A N S		
Uitbreiding presentatiesubsidies dansgroepen	10	
Uitbreiding presentatievergoedingen voor dansgroepen en majorette- en twirlverenigingen	5	
Projectsubsidies vernieuwende dansproducties [incl. Volksdansfestival]	50	

	65	100
L I T E R A T U U R		
Basissubsidies Stichting Weerwoord en Schrijverskrant	20	
Projectsubsidies	20	

	40	0
F I L M & V I D E O		
Projectsubsidies	30	0
B E E L D E N D E K U N S T		
Projectsubsidies	10	0
T O T A A L		
	345	1.076
R E G I O V O R M I N G		
	25	50

T O T A L E C L A I M	370	

40

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

39

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

BIJLAGE I

GESUBSIDIEERDE INSTELLINGEN AMATEURKUNSTBEOEFENING ROTTERDAM

I. VERENIGINGEN, CLUBS, STICHTINGEN

Muziek	subsidie	geen subsidie
--------	----------	---------------

Koren:

oratoriumkoren	5	
kamerkoren	4	
gemengde koren	28	
mannenkoren	8	
vrouwenkoren	5	
kinderkoren / jongerenkoren	9	
seniorenkoren	2	*
kerkkoren		20
barbershop/close harmony		*

—
61

41

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

Orkesten:

symfonie-orkesten	4	
kamerorkesten	4	
kamermuziekvereniging	1	
accordeonorkesten	9	
mandoline-orkesten	4	
mondharmonica-ensembles	3	
harmonie-orkesten	6	8
fanfare-orkesten	2	
brassbands	2	

—
35

drumbands	8	
drumfanfares		4
vaudeville-orkest	1	
doedelzakband	1	

—
10

Vereniging van Amateur
Kamermusici in Rotterdam

1

Totaal

107

32 + *

popgroepen

± 2.500

42
DISCUSSIE
NOTA
AMATEUR
KUNST

	subsidie	geen subsidie
Dans		
volksdansgroepen	6	
[w.o. 2 volksdanscursusorg.]		
mimegroepen	2	
square dance groep	1	
majorette- en twirlgroepen	3	2
	—	
	12	
Theater		
toneelgroepen	37	*
cabaretgroepen	3	
opera-, operette- en musicalgroepen	7	
	—	
	47	
Beeldende kunst		
Teken- en schilderclubs	4	
[totaal 170 deelnemers]		
Fotografie, film & video		
Fotoclubs, videoclubs		10
Literatuur		
Stichting Weerwoord		1

* 'verborgen'

2. CURSUSINSTITUTEN [GESUBSIDIEERD]

SKVR ¹⁶	aantal cursisten
Muziekschool [incl Popwerkplaats]	5.964
Dansschool	1.694
Theaterschool	611
School voor beeldende kunst	1.126
Foto- & Videoschool	296
Schrijversschool	430
Kunst ontdekken	229
	<hr/>
	10.323

OVERIGEN:

Beeldende kunst

Vrije Academie Rotterdam	1200
Kuub 3	100
Stichting Open Ateliers	1000
Lezingen	700
Schiebroekse gemeenschap	225
Creatief Centrum Hoek van Holland	275
Zaterdag Academie ABK	150

Dans

Rotterdamse Kring van Volksdansgroepen	120
Rotterdamse Volksdanskring	300
Kuub3	125

Theater

RCTh	100
------	-----

Film & video

Kuub3 [video]	30
---------------	----

43

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

BIJLAGE 2

REGIONALE PODIA

Koren en orkesten

De Doelen [Klinkt goed!]
Laurenskerk
Oude Kerk Delfshaven
Prinsekerk
Goede Herder Kerk
Hillegondakerk
Hoflaankerk
Open Hof Kerk Ommoord
Paradijkskerk
Hal 4
Larenkamp
Bibliotheektheater
Hofpleintheater

Theatergroepen

Bibliotheektheater
't Kapelletje
Hofpleintheater
Zuidpleintheater
Popular

Dansgroepen

Arlecchino Zuidplein
Dansacademie
Hofpleintheater
[kinderdansfestival]
Schouwburg
[de SKVR presenteert en
Volksdansfestival]
de Scheg

Literatuur

Bibliotheektheater
Café de Consul
Popular

Film & video

Videofestival Zuid-Holland
Stads tv

Beeldende kunst

Amateurschildersconours

44

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

BIJLAGE 3

BUDGET AMATEURKUNST RKS 1995 ¹⁷

[in 1.000 gulden]

DIRECTE SUBSIDIES

Muziek

Basis- en presentatiesubsidies	314
Professionele orkestbegeleiding	25
Projectsubsidies	23
Koorconsulent	21
'Klinkt Goed!'	50
Inloopconcerten	13
Kamerkoorproject	30
	—
	476

Dans

Basis- en presentatiesubsidies	59
Volksdansfestival	15
Projecten	26
	—
	100

Theater

Basis- en presentatiesubsidies	73
Projectsubsidies	35
RCA	8
Projecten	17
	—
	133

INDIRECTE SUBSIDIES

Rotterdams Centrum voor Theater	225
't Kapelletje	22
Via Ritmo	120

Totaal **1.076**

45

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

AANVULLENDE SUBSIDIES

Budget i v m regiovorming	50
Reservering Vrij Besteedbaar Budget <i>[t.b.v. project 'Rotterdam musicceert']</i>	20
Amateurpopmuziek <i>[deze budgetten vallen toe aan amateurpopmuziek- beoefening, maar zijn onderdeel van het popbeleid]</i>	25
Migrantenbudget <i>[meer dan de helft van dit budget komt ten goede aan amateurs]</i>	200

BIJLAGE 4

AMATEURBUDGETTEN GROTE STEDEN 1995

	aantal verenigingen	budget	aantal inwoners	uitgave per inwoner
Rotterdam	171	1.067.000	598.521	f 1,80
Amsterdam	202	1.715.000	724.096	f 2,37
Den Haag	147	1.227.000	445.279	f 2,76
Utrecht	86	399.000	234.106	f 1,70
		[+ 206.000]		

Toelichting

Rotterdam heeft voor 1995 een budget van f 1.076.000,- inclusief de drie exploitatie-subsidies voor het RCTH, 't Kapelletje en Via Ritmo van f 367.000,-.

Amsterdam heeft basis- en projectsubsidies. De basissubsidies zijn f 1.085.000,- waaronder een subsidie voor een vereniging van Zondagschilders van f 45.000,-. Daarnaast heeft Amsterdam bijna vijf ton als 'vrij krediet' [projectsubsidies]. Voorts worden er drie Volksdanshuizen gesubsidieerd met een bedrag van f 170.000,- [exploitatie-subsidies].

Den Haag heeft voor basis- en uitvoeringssubsidies een bedrag van f 1.022.000,- beschikbaar. In 1996 wordt er bezuinigd. De prognose is f 70.000,-.

Utrecht heeft per 1 januari 1995 een nieuwe subsidieregeling. Deze stad hanteert basis-subsidies en activiteitensubsidies [eenmalig]. Het huidige budget voor basissubsidies is f 277.000,-. Een adviescommissie heeft voor 1995 gepleit voor een uitbreiding van dit budget met f 106.000,- plus een extra budget voor wijkgerichte activiteiten van f 100.000,-. De kans is groot dat dit advies door het gemeentebestuur wordt overgenomen.

BIJLAGE 5

OVERZICHT PROJECTEN RKS 1990 - 1995

[[⊗] samenwerking met SKVR]

M U Z I E K

'Klinkt goed!'

Jaarlijks in maart in De Doelen

Presentatieconcerten door Rotterdamse koren en orkesten met jurybeoordeling.

In 1995 voor het eerst regionaal.

3000 deelnemers, 6000 bezoekers.

Inloopconcerten

Jaarlijks negen concerten door Rotterdamse amateurmuziekverenigingen in de hal van De Doelen.

300 bezoekers per concert.

Zangmanifestatie 'Carols aan de Maas'

Jaarlijks in december in de Laurenskerk

500 deelnemers, 1500 bezoekers.

Muziekmanifestatie tijdens 'Meedoen in Rotterdam'[⊗]

Juni 1993 in Ahoy'

1000 deelnemers, 4000 bezoekers.

Drie samenspeeldagen voor de mandoline-, accordeon- en hofabra-orkesten[⊗]

Jaarlijks in De Doelen

Verbetering spelniveau en kennismaking met nieuw repertoire; workshops, gevolgd door slotconcert.

300 deelnemers, 1500 bezoekers.

Symfonische play-in[⊗]

Juni 1993 in De Doelen

100 deelnemers, 1000 bezoekers.

Kamerkoorproject 'Nachklänge'

Oktober 1993 in De Doelen

Deelnemers: de Rotterdamse kamerkoren; 250 bezoekers.

Oratoriumkorenproject

Mei 1994 in De Doelen

Concert met vernieuwend repertoire; vier solisten en het Randstedelijk Begeleidings Orkest.

Deelnemers: de vijf Rotterdamse oratoriumkoren; 2000 bezoekers.

Internationale Dirigentencursus

Juli 1991 en 1994 in De Doelen

Cursussen voor professionele dirigenten van blaasorkesten, 100 deelnemers.

BIJLAGE 6

MOTIE-VAN DER BORN

pagina 51

REACTIE RKS

pagina 52 - 54

BIJLAGE 7

REGELING SUBSIDIEVOORWAARDEN AMATEURKUNST

pagina 55 - 66

50

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

T H E A T E R

Eenakterfestival

Jaarlijks in juni
Bibliotheektheater.

Rotterdamse Amateurtheaterdag®

Oktober 1992
Hofpleintheater
350 deelnemers, 1500 bezoekers.

D A N S E N B E W E G I N G S T H E A T E R

'Rotterdam danst'®

31 aug - 2 sept 1990
De Doelen en buitenlokaties in de stad
120.000 bezoekers.

Rotterdamse Drumband-, majorette- en twirrfestival®

Jaarlijks in juni op een plein in het Oude Noorden
Presentaties met jurybeoordeling
250 deelnemers, 1000 bezoekers.

Volksdansfestival voor allochtone groepen®

Jaarlijks in december in de Rotterdamse Schouwburg
Presentaties met jurybeoordeling.
450 deelnemers, 1200 bezoekers

Rotterdam Folklorestad

jaarlijks in september

49

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

Verzameling 1994

BGS 94/2635

*Van de heer C. van der Born e.a. een motie *) om voorstellen om de subsidie ten behoeve van amateurkunst te verhogen*

Rotterdam, 10 november 1994.

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 8 en 10 november 1994 ter bespreking van de ontwerp-begroting voor 1995:

overwegende:

- dat sinds 1990 de basissubsidies voor amateurkunst niet nominaal zijn aangepast;
- dat de Rotterdamse Kunststichting wel al die jaren een accres over het subsidie heeft ontvangen;
- dat het belangrijk is dat ook de amateurkunst tijdens het jaar van Rotterdam Culturele Hoofdstad een volwaardige bijdrage kan leveren;
- dat er vele duizenden Rotterdammers direct en indirect betrokken zijn bij de amateurkunst;
- dat het voor de leefbaarheid van de stad belangrijk is deze sector te versterken;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

- in de subsidievoorwaarden van de Rotterdamse Kunststichting (RKS) met ingang van 1 januari 1995 op te nemen dat de basissubsidies van alle categorieën amateurkunst jaarlijks minimaal met het gemeentelijk accres te verhogen;
- in de subsidievoorwaarden voor 1995 van de Rotterdamse Kunststichting de voorwaarde op te nemen, dat de hierna genoemde (maximale) basissubsidies structureel worden verhoogd met de daarna vermelde percentages:
 - * toneel- en cabaretgroepen met 50% (van f 900.- naar f 1.350.-);
 - * operette- en operagezelschappen met 15 % (van f 2.200.- naar f 2.530.-);
 - * kamerkoren met 10% (van f 3000.- naar f 3.300.-);
 - * mannenkoren, vrouwenkoren en gemengde koren met 15% (van f 2.000.- naar f 2.300.-);
 - * symfonie- en kamerorkesten met 10% (van f 3.000.- naar f 3.300.-);
 - * accordeon, mandoline- en sazorkesten met 15% (van f 2.000.- naar f 2.300.-);
 - * harmonie-orkesten, fanfarekorpsen en brassbands 10% (van f 3.000.- naar f 3.300.-);
- hiervoor dekking te zoeken binnen de begroting van de RKS, terwijl dit niet ten koste mag gaan van andere amateursubsidies en evenmin van het RKS-budget voor pop en jazz.

en gaat over tot de orde van de dag.

C. van der Born
M.D. Teenstra-Verhaar
M.M.M. Kneepkens
E.L. Kuijper
R.F. Becqué

*) Op 17 november 1994 gesteld in handen van burgemeester en wethouders om te adviseren.

Postbus 2800
3000 CV Rotterdam
010 4141666
fax 010 4135195

Aan: Gemeente Rotterdam
t.a.v. Hoofd Culturele Zaken
de heer C.H. Weeda
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Datum: 6 december 1994

Betreft: motie Van der Born

Kenmerk: CB/MF/DvG/di0528

Geachte heer Weeda,

In antwoord op uw schrijven, d.d. 21 november 1994, waarin u de Kunststichting verzocht te reageren op de motie Van der Born over het subsidiebeleid van de RKS met betrekking tot de amateurkunst, stuur ik u hierbij ons commentaar op deze motie.

Per 1 januari 1990 werd de nieuwe Regeling Subsidievoorwaarden Amateurkunst van kracht (bijlage 1). Deze regeling voorzag voor de amateursector in de mogelijkheid geld te verschuiven van de basissubsidies naar het projectbudget. In ons jaarverslag 1990 (Samenvatting van Beleid, Cultuurspreiding en Amateurbeleid, pagina 9) schreven wij reeds dat de laatste jaren gebleken was dat de kunstbeoefening door amateurs was toegenomen zowel in omvang als in intensiteit. Het totaal van de subsidie-aanvragen in de sector was navenant gestegen. Het totale budget voor de amateuristische kunstbeoefening had echter geen gelijke tred gehouden met deze ontwikkeling.

De Kunststichting koos destijds niet voor de kaasschaafmethode, omdat dit zou leiden tot artistieke verarming van de gehele sector. Belangrijkste uitgangspunt voor het ontwikkelen van deze regeling was het begrip kwaliteitsverbetering. De Kunststichting was van mening dat basissubsidies voor de amateursector van belang waren: doelgerichte subsidies als tegemoetkoming in de kosten van professionele dirigenten, choreografen en regisseurs. Overigens vormen de basissubsidies binnen het amateurmuziekbeleid een relatief belangrijker onderdeel van de subsidies dan bij het toneelbeleid. Dit is te verklaren uit het feit dat de jaarlijkse artistieke kosten in de amateurmuzieksector aanmerkelijk hoger zijn.

De Kunststichting was daarnaast van mening dat er meer financiële ruimte gecreëerd diende te worden voor vernieuwend beleid. Eind 1994 worden vooralsnog beide uitgangspunten nog steeds door ons onderschreven.

Wij onderschrijven de overwegingen die ten grondslag liggen aan de motie Van der Born, zijnde het belang van de amateurkunst in het kader van Rotterdam Culturele Hoofdstad; dat vele Rotterdammers direct en indirect betrokken zijn bij amateurkunst én dat het voor de leefbaarheid van de stad belangrijk is deze sector te versterken.

6 december 1994
CB/MF/DvG/di0528

-2-

Wij zijn het er echter niet mee eens dat bovenstaande overwegingen automatisch moeten leiden tot juist een verhoging van de basissubsidies, zonder die op voorhand te willen uitsluiten.

De verhoging van het amateurkunstbudget zou onzes inziens echter in eerste instantie gericht moeten zijn op het kunnen uitvoeren van nieuw beleid.

De Kunststichting heeft uit haar eigen budget ten behoeve van nieuw beleid de amateurbudgetten vanaf 1990 verhoogd met gemiddeld 11,3% (ter vergelijking het accres over dezelfde periode bedraagt 10,9% - zie bijlage 2).

Ter illustratie van nieuw beleid over de afgelopen jaren noemen wij als voorbeelden Theater 't Kapelletje, een Kamerkoorproject en Dirigentencursussen. Momenteel hebben wij het voornemen het amateurkunstbudget in 1995 te verhogen met een bedrag van f 50.000,-. Dit bedrag is enerzijds bestemd voor de nieuwe initiatieven op het gebied van muziektheater (opera/musical) en anderzijds als tegemoetkoming in de meerkosten welke voortvloeien uit de 'regionalisering' van enkele amateurmuziekprojecten.

In het jaarplan 1995 is een Amateurnota aangekondigd. Op dit moment bezinnen de betrokken medewerkers binnen de Kunststichting zich op het amateurbeleid. In deze nota zullen wij uitgebreid ingaan op de ontwikkelingen in het amateurveld, hetgeen moet leiden tot nieuw geformuleerd beleid. De beleidsvoorstellen zullen worden voorgelegd aan het veld. De reacties van de betrokkenen zullen een belangrijke rol spelen bij de formulering van een advies voor een nieuwe subsidieregeling.

Vooruitlopend op de conclusies van de Amateurnota stellen wij nu reeds, dat gezien het feit dat de kunstbeoefening door amateurs de laatste jaren zowel in omvang als in intensiteit is toegenomen, het totale amateurkunstbudget ruimschoots verhoogd dient te worden.

Ik hoop u met bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
ROTTERDAMSE KUNSTSTICHTING

Peter van Ageren
adjunct-directeur

bijlage: 2

BIJLAGE 2

Ontwikkeling amateurkunst RKS 1990-1994:
 (tussen haakjes de procentuele mutatie 1994 t.o.v. 1990)

bedragen x f 1.000,--

	1990	1991	1992	1993	1994 (progn.)
dans	72	92	113	89	100 (+39%)
muziek	479	458	518	507	506 (+5,6%)
toneel	339	304	357	361	385 (+13,6%)
totaal	890	854	988	957	991 (+11,3%)
accres		3%	2,5%	2,5%	2,5% (+10,9%)

REGELING SUBSIDIEVOORWAARDEN AMATEURKUNST

Geldig met ingang van 1 januari 1990

55

DISCUSSIE

NOTA

AMATEUR

KUNST

De Regeling Subsidievoorwaarden Amateurkunst bestaat uit de volgende onderdelen:

	<u>pagina</u>
I Algemeen. Soorten subsidies. Algemene voorwaarden	2
II Specifieke voorwaarden, subsidie- procedures en grondslagen per sector.	4
A) Muziek	4
B) Theater	7
C) Dans en bewegingstheater	9

Bijlage: Regeling bezwaarschriften tegen door de
 Rotterdamse Kunststichting genomen
 subsidie-beslissingen

I ALGEMEEN, SOORTEN SUBSIDIES, ALGEMENE VOORWAARDEN

1. Deze Regeling sluit aan bij de Verordening Algemene Subsidievoorwaarden van de gemeente Rotterdam, met dien verstande dat er geen meerjarige subsidies worden toegekend.
2. In deze Regeling worden de navolgende subsidies onderscheiden:
 - a. Basissubsidies;
 - b. Presentatiesubsidies;
 - c. Presentatievergoedingen;
 - d. Projektsubsidies.
3. Deze Regeling is met betrekking tot de onder 2. genoemde subsidies en vergoedingen niet van toepassing op rechtspersonen, waarvan de activiteiten een hoofdzakelijk wijkgebonden karakter hebben.
4. Basissubsidies kunnen in beginsel jaarlijks worden verleend met betrekking tot de vaste kosten van honorarium van artistiek leider, repetitor en/of begeleider en repetitie-accommodatie inclusief verwarming en licht.
5. Presentatiesubsidies kunnen in beginsel worden verleend met betrekking tot de éénmalige kosten van een concert, voorstelling of andere presentatie. De subsidiabele kosten betreffen dekors, kostuums, zaalhuur, dirigent, solisten, instrumentenhuur, auteursrechten, aankoop en/of huur bladmuziek, orkest, transport, publiciteit en organisatie. Deze subsidies dekken een gedeelte van de subsidiale kosten.
6. Presentatievergoedingen kunnen in beginsel verleend worden als tegemoetkoming in de kosten van een presentatie. Dit zijn vaste bedragen.
7. Projektsubsidies kunnen in beginsel worden verleend met betrekking tot de extra kosten, van projecten die in het kader van de amateuristische kunstbeoefening als bijzonder zijn aan te merken. Voorbeelden zijn bijzonder repertoire, kwaliteitsverbetering en bijzondere presentatie. Voor één en dezelfde presentatie kan zowel een presentatiesubsidie als een projektsubsidie worden aangevraagd.
8. Basis- en presentatiesubsidies worden berekend volgens grondslagen, die per jaar worden vastgesteld. In het begin van het nieuwe jaar worden de grondslagen voor het betreffende kalenderjaar ter kennis gebracht aan de potentiële subsidieontvangers.
9. Deze Regeling is vastgesteld door het bestuur van de Rotterdamse Kunststichting en treedt in werking met ingang van 1 januari 1990. De vorige Regeling is daarmee vervallen.
10. Subsidie-aanvragen worden ingediend bij de directeur van de Rotterdamse Kunststichting die vervolgens daarover beslissingen neemt. Bezwaar tegen een subsidiebeslissing kan bij de directeur

worden aangetekend. Die zal zijn beslissing heroverwegen op basis van een advies van een in te stellen beroepscommissie (zie bijlage).

11. Deze regeling geldt voor:
 - a. dansgroepen
 - b. majoretten- en twirlgroepen
 - c. mimegroepen
 - d. volksdanscursusorganisaties
 - e. toneel- en cabaretgroepen
 - f. operette- en operagezelschappen
 - g. kamerkoren
 - h. oratoriumkoren
 - i. mannenkoren, vrouwenkoren en gemengde koren
 - j. symfonie- en kamerorkesten
 - k. akkordeon, mandoline- en sazorkosten
 - l. harmonieorkesten, fanfarekorpsen en brassbands

12. Algemene voorwaarden:
 - 1) Activiteiten die primair gericht zijn op de amateuristische kunstbeoefening komen voor subsidie in aanmerking.
 - 2) Positieve kwaliteitsbeoordeling van presentaties. Beoordelingen vinden jaarlijks plaats door een deskundige jury. De jury wordt door de Rotterdamse Kunststichting benoemd.
 - 3) De subsidie-aanvrager is minstens één jaar actief en bezit rechtspersoonlijkheid.
 - 4) De repetitie-accommodatie is gevestigd in de gemeente Rotterdam.
 - 5) Er is sprake van financiële zelfstandigheid.
 - 6) Tenminste één openbare presentatie per kalenderjaar.
 - 7) De presentaties, waarvoor subsidie wordt aangevraagd, vinden in de gemeente Rotterdam plaats en zijn openbaar.
 - 8) Minstens 70% van de actieve leden van de subsidieontvangende organisatie is afkomstig uit het gebied Rijnmond.
 - 9) Geen subsidie wordt verleend indien het optreden strekt ten behoeve van een religieuze, levensbeschouwelijke of politieke groepering en/of een bedrijf.
 - 10) Subsidie kan worden geweigerd c.q. verleende subsidie kan worden ingetrokken indien is gebleken dat de aanvrager de mogelijkheid heeft inkomsten van derden te verwerven.

II SPECIFIEKE VOORWAARDEN, SUBSIDIEPROCEDURES EN GRONDSLAGEN PER SECTOR

A) Muziek

I SPECIFIEKE VOORWAARDEN:

1. Kamerkoren

De dirigent is in het bezit van een eind- of praktijkdiploma koordirectie van een van rijkswege erkend conservatorium of einddiploma meerjarige dirigentencursus van de Stichting Samenwerkende Nederlandse Korenorganisaties (SNK) .
Deelname aan de jaarlijkse door de Rotterdamse Kunststichting georganiseerde presentaties met jurering.
Het publiek betaalt entrées.

2. Oratoriumkoren

De dirigent is in het bezit van een eind- of praktijkdiploma koordirectie van een van rijkswege erkend conservatorium of einddiploma meerjarige dirigentencursus van de Stichting Samenwerkende Nederlandse Korenorganisaties (SNK) .
Het publiek betaalt entrées.

3. Mannenkoren, vrouwenkoren en gemengde koren

De dirigent is in het bezit van een eind- of praktijkdiploma koordirectie van een van rijkswege erkend conservatorium, einddiploma meerjarige dirigentencursus van de Stichting Samenwerkende Nederlandse Korenorganisaties (SNK) of einddiploma eenjarige cursus amateurkoördirigent van de SKVR.
Deelname aan de jaarlijkse door de Rotterdamse Kunststichting georganiseerde presentaties met jurering.
Het publiek betaalt entrées.

4. Symfonie- en kamerorkesten

De dirigent is in het bezit van een eind- of praktijkdiploma orkestdirectie van een van rijkswege erkend conservatorium .
Het publiek betaalt entrées.

5. Akkordeon-, mandoline- en sazorkesten

Deelname aan de jaarlijkse door de Rotterdamse Kunststichting georganiseerde presentaties met jurering.

6. Harmonie-orkesten, fanfarekorpsen en brassbands

De dirigent is in het bezit van een eind- of praktijkdiploma orkestdirectie van een van rijkswege erkend conservatorium of is lid van de Bond van Orkestdirigenten (of vergelijkbare vakorganisatie).
Deelname aan de jaarlijkse door de Rotterdamse Kunststichting georganiseerde presentaties met jurering.

II SUBSIDIEPROCEDURE (aanvragen - toekenning - afrekening)

1. Basissubsidies

Aanvragen voor basissubsidies moeten uiterlijk 1 maart van het betreffende kalenderjaar worden ingediend bij de directeur van de Rotterdamse Kunststichting. Dit geschiedt met behulp van een door de subsidiegever verstrekt formulier voorzien van bewijsstukken.

Uiterlijk 1 mei ontvangt de aanvrager bericht over al of niet toekenning voor het lopende kalenderjaar. Na toekenning vindt betaling plaats.

Afrekening van de basissubsidie van het voorgaande jaar dient eveneens uiterlijk 1 mei van het daarop volgende kalenderjaar te geschieden op hetzelfde formulier. Tevens dient daarbij een financieel verslag van het voorgaande kalenderjaar te worden overlegd.

Indien de uiteindelijke kosten van honorarium en repetitieruimte minder dan 10% afwijken van de in het jaar ervoor ingediende begrote kosten wordt de op basis van de begroting vastgestelde subsidie de definitieve basissubsidie. In andere gevallen vindt verrekening plaats.

2. Presentatiesubsidies

Voor deze subsidies komen in aanmerking koren en kamer- en symfonieorkesten. De subsidie is een percentage van de subsidiabele kosten.

Aanvragen voor presentatiesubsidies moeten uiterlijk twee maanden vóór de betreffende presentatie worden ingediend. Uiterlijk drie maanden na de presentatie dient afrekening plaats te vinden.

Aanvraag en afrekening geschieden op door de subsidiegever verstrekte formulieren en dienen voorzien te zijn van bewijsstukken.

Toekenning vindt plaats aan de hand van de afrekening.

Na toekenning vindt betaling plaats.

Een presentatiesubsidie kan nooit meer bedragen dan het tekort van de presentatie.

3. Presentatievergoedingen

Voor deze vergoedingen komen in aanmerking de akkordeon- en mandolineorkesten, de harmonieorkesten- fanfarekorpsen en brassbands.

Aanvragen van presentatievergoedingen moeten uiterlijk een maand vóór de betreffende presentatie worden ingediend. Dit geschiedt op door de subsidiegever verstrekte formulieren. Toekenning vindt plaats nadat de presentaties hebben plaatsgevonden en wel per halfjaar.

Direkt na toekenning vindt betaling plaats.

Indien vergoedingen van derden worden verkregen, worden geen presentatievergoedingen toegekend.

4. Projektsubsidies

Aanvragen voor projektsubsidie moeten uiterlijk drie maanden vóór het betreffende projekt worden ingediend.

Bij de aanvraag dient een gedetailleerde omschrijving plus begroting van het projekt te worden gevoegd.

Uiterlijk twee maanden na indiening ontvangt de aanvrager bericht over al of niet toekenning.

Na toekenning vindt betaling plaats in de vorm van een voorschot van maximaal 80%.

Afrekening van projektsubsidie dient te geschieden uiterlijk drie maanden nadat het projekt heeft plaatsgevonden. Dan volgt een definitieve vaststelling van het subsidie, waarna al of niet een verrekening plaatsvindt.

Bij de afrekening dienen bewijsstukken te worden overlegd.

III GRONDSLAGEN VOOR DE SUBSIDIEBEREKENING

1. Kamerkoren

Basissubsidie 30% tot maximaal f 3.000,=

Presentatiesubsidie 50% van de subsidiabele kosten tot maximaal f 1.500,=

Ten hoogste drie openbare presentaties per kalenderjaar subsidiabel.

2. Oratoriumkoren

Presentatiesubsidie 50% van de subsidiabele kosten tot maximaal f 5.000,=

Ten hoogste twee openbare presentaties per kalenderjaar subsidiabel.

3. Mannenkoren, vrouwenkoren en gemengde koren

Basissubsidie 30% tot maximaal f 2.000,=

Presentatiesubsidie 50% van de subsidiabele kosten tot maximaal f 2.500,=

Ten hoogste twee openbare presentaties per kalenderjaar subsidiabel.

4. Symfonie- en kamerorkesten

Basissubsidie 30% tot maximaal f 3.000,=

Presentatiesubsidie 75% van de subsidiabele kosten tot maximaal f 2.500,=

Ten hoogste twee openbare presentaties per kalenderjaar subsidiabel.

5. Akkordeon, mandoline- en sazorkesten

Basissubsidie 50% tot maximaal f 2.000,=

Presentatievergoeding f 300,= tot maximaal 3 keer per jaar.

6. Harmonie-orkesten, fanfarekorpsen en brassbands

Basissubsidie 50% tot maximaal f 3.000,=

Presentatievergoeding f 625,= tot maximaal 4 keer per jaar.

B) Theater

I SPECIFIEKE VOORWAARDEN

1. Toneel- en cabaretgroepen

De artistiek leider is in het bezit van een voltooide opleiding aan een theatervakopleiding of heeft een daaraan gelijk te stellen achtergrond.
Het publiek betaalt entrées.

2. Operette en operagezelschappen

De dirigent is in het bezit van een eind- of praktijkdiploma koor- of orkestdirectie van een van rijkswege erkend conservatorium .

De regisseur heeft een voltooide opleiding aan een theatervakopleiding of een daaraan gelijk te stellen achtergrond.

Het publiek betaalt entrées.

II SUBSIDIEPROCEDURE (aanvragen - toekenning - afrekening)

1. Basissubsidies

Aanvragen voor basissubsidies moeten uiterlijk 1 maart van het betreffende kalenderjaar worden ingediend bij de directeur van de Rotterdamse Kunststichting. Dit geschiedt met behulp van een door de subsidiegever verstrekt formulier voorzien van bewijsstukken.

Uiterlijk 1 mei ontvangt de aanvrager bericht over al of niet toekenning voor het lopende kalenderjaar. Na toekenning vindt betaling plaats.

Afrekening van de basissubsidie van het voorgaande jaar dient eveneens uiterlijk 1 maart van het daarop volgende kalenderjaar te geschieden op hetzelfde formulier. Tevens dient daarbij een financieel verslag van het voorgaande kalenderjaar te worden overlegd.

De basissubsidies zijn vaste bedragen.

2. Presentatiesubsidies

Aanvragen voor presentatiesubsidies moeten uiterlijk vóór 1 juni of vóór 1 december worden ingediend. De presentatiesubsidies zijn van te voren vastgestelde bedragen. Aanvraag en afrekening geschieden op door de subsidiegever verstrekte formulieren voorzien van bewijsstukken.

Maximaal 5 toneel- of cabaretvoorstellingen en 2 opera-, operette of musicalproducties komen voor een presentatiesubsidie in aanmerking.

Toekenning vindt plaats na een selectie van de aanvragen door de adviescommissie amateurtheater.

Deze selectie geschiedt op basis van een kwaliteitsbeoordeling van ingediende aanvragen.

Na toekenning vindt betaling plaats.

3. Projektsubsidies

Aanvragen voor projektsubsidie moeten uiterlijk drie maanden vóór het betreffende projekt worden ingediend.

Bij de aanvraag dient een gedetailleerde omschrijving plus begroting van het projekt te worden gevoegd.

Uiterlijk twee maanden na indiening ontvangt de aanvrager bericht over al of niet toekenning.

Na toekenning vindt betaling plaats in de vorm van een voorschot van maximaal 80%.

Afrekening van projektsubsidie dient te geschieden uiterlijk drie maanden nadat het projekt heeft plaatsgevonden. Dan volgt een definitieve vaststelling van het subsidie, waarna al of niet een verrekening plaatsvindt.

Bij de afrekening dienen bewijsstukken te worden overlegd.

III GRONDSLAGEN

1. Toneel- en cabaretgroepen

Basissubsidie f 900,=

Presentatiesubsidie f 3.000,=

Ten hoogste één openbare produktie per jaar subsidiabel.

2. Operette- en operagezelschappen

Basissubsidie f 2.200,=

presentatiesubsidie f 4.500,=

Ten hoogste één openbare produktie per jaar subsidiabel.

C) Dans en bewegingstheater

I SPECIFIEKE VOORWAARDEN

1. Dansgroepen

De artistiek leider is in het bezit een docentendiploma dansvakopleiding of heeft een daaraan gelijk te stellen achtergrond.

2. Majoretten- en twirlgroepen

De instructeur(-trice) is in het bezit een diploma instructiecursus van de SAMO (Steunfunctie Amateur Muziek Organisaties), einddiploma opleiding van de twirlbonden of heeft een voltooide docentenopleiding Dansacademie. Deelname aan jaarlijks onder auspiciën van de Rotterdamse Kunststichting georganiseerde presentaties met jurering.

3. Mimegroepen

De artistiek leider heeft een voltooide opleiding aan een mime-vakopleiding of een daaraan gelijk te stellen achtergrond

4. Volksdanskursusorganisaties

De artistiek leider heeft een docentendiploma dansvakopleiding of een daaraan gelijk te stellen achtergrond.

II SUBSIDIEPROCEDURE (aanvragen - toekenning - afrekening)

1. Basissubsidies

Aanvragen voor basissubsidies moeten uiterlijk 1 maart van het betreffende kalenderjaar worden ingediend bij de directeur van de Rotterdamse Kunststichting. Dit geschiedt met behulp van een door de subsidiegever verstrekt formulier voorzien van bewijsstukken.

Uiterlijk 1 mei ontvangt de aanvrager bericht over toekenning voor het lopende kalenderjaar. Na toekenning vindt betaling plaats.

Afrekening van de basissubsidie van het voorgaande jaar dient zveneens uiterlijk 1 maart van het daarop volgende kalenderjaar te geschieden op hetzelfde formulier. Tevens dient daarbij een financieel verslag van het voorgaande kalenderjaar te worden overlegd.

Indien de uiteindelijke kosten van honorarium en repetitieruimte minder dan 10% afwijken van de in het jaar ervoor ingediende begrote kosten wordt de op basis van de begroting vastgestelde subsidie de definitieve basissubsidie. In andere gevallen vindt verrekening plaats.

2. Projektsubsidies

Aanvragen voor projektsubsidie moeten uiterlijk drie maanden vóór het betreffende projekt worden ingediend.

Bij de aanvraag dient een gedetailleerde omschrijving plus begroting van het projekt te worden gevoegd.

Uiterlijk twee maanden na indiening ontvangt de aanvrager bericht over al of niet toekenning.

Na toekenning vindt betaling plaats in de vorm van een voorschot van maximaal 80%.
Afrekening van projectsubsidie dient te geschieden uiterlijk drie maanden nadat het project heeft plaatsgevonden. Dan volgt een definitieve vaststelling van het subsidie, waarna al of niet een verrekening plaatsvindt.
Bij de afrekening dienen bewijsstukken te worden overlegd.

III GRONDSLAGEN VOOR DE SUBSIDIEBEREKENING

1. Dansgroepen
Basissubsidie 30% tot maximaal f 4.000,-
2. Majoretten- en twirlgroepen
Basissubsidie 30% tot maximaal f 2.500,-
3. Mimegroepen
Basissubsidie 30% tot maximaal f 4.000,-
4. Volksdanscursusorganisaties
Basissubsidie 30%.

BIJLAGE

(behorend bij regeling subsidivoorwaarden amateurkunst)

REGELING BEZWAARSCHRIFTEN TEGEN DOOR DE ROTTERDAMSE KUNSTSTICHTING
GENOMEN SUBSIDIE-BESLISSINGEN

- =====
1. Een gemotiveerd bezwaarschrift dient te worden gericht aan de directeur van de Rotterdamse Kunststichting, zijnde degene die de oorspronkelijke subsidie-beslissing heeft genomen. Het moet worden ingediend binnen 30 dagen na de dag waarop de subsidiebeslissing is genomen.
 2. Het bestuur van de Rotterdamse Kunststichting stelt voor ieder bezwaarschrift een beroepscommissie in. De commissie bestaat uit een bestuurslid (tevens voorzitter van de commissie) en twee medewerkers respectievelijk sectieleden van de Rotterdamse Kunststichting. Geen van de leden van de commissie mag bij de oorspronkelijke beslissing betrokken zijn geweest. De commissie adviseert over de vraag of de procedure juist is geweest en/of de bestaande regels correct zijn toegepast. Tevens toetst de commissie de inhoudelijke argumenten die hebben geleid tot de oorspronkelijke subsidiebeslissing.
 3. De beroepscommissie nodigt de indiener van het bezwaarschrift uit voor een hoorzitting. Van de hoorzitting wordt schriftelijk verslag gemaakt.
 4. De beroepscommissie brengt gemotiveerd schriftelijk advies uit aan de directeur op basis van het bezwaarschrift en de mondelinge toelichting van de reclamant. In dit advies spreekt de commissie zich uit over de vraag of de oorspronkelijke beslissing zou moeten worden herzien.
 5. Op het bezwaarschrift en het daarover uitgebrachte advies van de beroepscommissie neemt de directeur opnieuw een beslissing over de subsidieaanvraag en brengt deze gemotiveerd en schriftelijk ter kennis van de indiener.
 6. De directeur neemt zijn nieuwe beslissing uiterlijk 60 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift. Hij kan deze termijn met nog 30 dagen verlengen, maar brengt de indiener schriftelijk van dit uitstel op de hoogte.

NOTEN

- ① In een eerste reactie op deze motie stelde de RKS - brief nr. di 0528, zie bijlage 6 - dat sinds 1990 het amateurkunstbudget was gegroeid met 11,3% - het accres over dezelfde periode bedroeg 10,9% - en dat sinds een aantal jaren de lijn bij de RKS was, dat nieuw beleid gefinancierd werd uit het accres.
- ② 'De kunstzinnige burger: onderzoek naar amateuristische kunstbeoefening en culturele interesses onder de bevolking vanaf zes jaar' - P. van Beek en W. Knulst, september 1991 - Sociaal en Cultureel Planbureau.
- ③ Zie bijlage 1: Gesubsidieerde instellingen Amateurkunstbeoefening Rotterdam
- ④ Zie bijlage 2: Regionale podia
- ⑤ LC Brinkman: Cultuurbeleid wvc, Rijswijk 1985
- ⑥ Zie bijlage 5: Projecten RKS 1990 - 1995
- ⑦ Zie bijlage 7
- ⑧ Zie bijlage 3: Amateurkunstbudget RKS
- ⑨ Zie bijlage 4: Amateurkunstbudgetten grote steden
- ⑩ Zie bijlage 6: Motie-Van der Born en reactie RKS
- ⑪ Zie bijlage 5: Projecten RKS 1990 - 1995
- ⑫ Jaarverslag SKVR 1993
- ⑬ 'De kunstzinnige burger: onderzoek naar amateuristische kunstbeoefening en culturele interesses onder de bevolking vanaf zes jaar' - P. van Beek en W. Knulst, september 1991 - Sociaal en Cultureel Planbureau.
- ⑭ Onderzocht werden de gesubsidieerde amateurmuziek- en dansverenigingen.
- ⑮ 'Luxe of noodzaak - de subsidiëring van de amateurmuziek in Rotterdam', januari 1989.
- ⑯ Jaarverslag SKVR 1994
- ⑰ Begroting RKS 1995

Colofon

Samenstelling en tekst

Marc Fonville [RKS], met dank aan Theo Goemaat [SKVR]

Eindredactie

Rob Niemantsverdriet

Ontwerp

Verhey & Associates, Rotterdam

Drukwerk

van Hooff de Waard, Rotterdam

Uitgave

Rotterdamse Kunststichting

Postbus 2800

3000 CV Rotterdam

Mauritsweg 35

3012 JT Rotterdam

tel (010) 414 16 66

fax (010) 413 51 95

April 1995